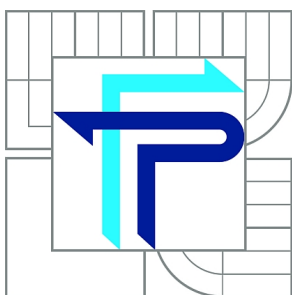

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ
ÚSTAV FINANCÍ

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT
INSTITUTE OF FINANCES

KOMPARACE DANÍ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB V ČESKÉ REPUBLICE A NĚMECKU

THE COMPARISON OF PERSONAL INCOME TAXES IN THE CZECH REPUBLIC AND GERMANY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

SOŇA DOŠKOVÁ

VEDOUCÍ PRÁCE
SUPERVISOR

JUDr. Ing. JAN KOPŘIVA, Ph.D.

BRNO 2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Soňa Došková

Účetnictví a daně (6202R049)

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č.111/1998 o vysokých školách, Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně a Směrnicí děkana pro realizaci bakalářských, magisterských a doktorských studijních programů zadává bakalářskou práci s názvem:

Komparace daní z příjmů fyzických osob v České republice a Německu

v anglickém jazyce:

The Comparison of Personal Income Taxes in the Czech Republic and Germany

Pokyny pro vypracování:

Úvod
Cíle práce, metody a postupy zpracování
Teoretická východiska práce
Analýza současného stavu
Vlastní návrhy řešení
Závěr
Seznam použité literatury
Přílohy

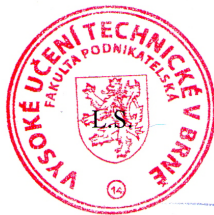
Podle § 60 zákona č. 121/2000 Sb. (autorský zákon) v platném znění, je tato práce "Školním dílem". Využití této práce se řídí právním režimem autorského zákona. Citace povoluje Fakulta podnikatelská Vysokého učení technického v Brně. Podmínkou externího využití této práce je uzavření "Licenční smlouvy" dle autorského zákona.

Seznam odborné literatury:

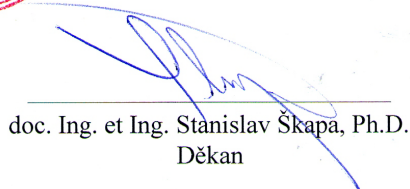
- BRYCHTA, I., I. MACHÁČEK a I. PILAŘOVÁ. Meritum Daň z příjmů 2013. 10. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. 600 s. ISBN 978-80-7357-995-1.
- KUBÁTOVÁ, K. Daňová teorie a politika. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 276 s. ISBN 978-80-7357-574-8.
- ŠIROKÝ, J. Daně v Evropské unii. 6. vyd. Praha: Linde, 2013. 392 s. ISBN 978-80-7201-925-0.
- VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. Daňový systém ČR 2012. 11. vyd. Praha: VOX, 2012. 368 s. ISBN 978-80-87480-05-2.
- VANČUROVÁ, A. Zdanění osobních příjmů. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2013. 428 s. ISBN 978-80-7478-388-3.

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Ing. Jan Kopřiva, Ph.D.

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2013/14.

doc. Ing. Vojtěch Bartoš, Ph.D.
Ředitel ústavu

doc. Ing. et Ing. Stanislav Škapa, Ph.D.
Děkan

V Brně, dne 28.2.2014

ABSTRAKT

Předmětem bakalářské práce „Komparace daní z příjmů fyzických osob v České republice a Německu“ je analyzovat systém zdanění fyzických osob v České republice a porovnat jej s podobou uplatňovanou v Německu. V první části jsou vymezeny pojmy související s daňovou problematikou. Druhá a třetí část je zaměřena na daňové systémy srovnávaných zemí. Poslední část je věnovaná komparaci daňového zatížení pro modelové příklady. V závěru jsou navržena opatření, která by bylo možné využít v našem daňovém systému.

ABSTRACT

The goal of the submitted thesis „A comparison of personal income taxes in the Czech Republic and Germany“ is to analyse the system of personal incomes taxes in the Czech Republic and compare it with the German system. The first part of the thesis is focused on tax terminology. The second and third part is related to tax systems of the selected countries. The last part is dedicated to a comparison of the tax burden for model situations and contains some suggestions for the tax system in the Czech Republic.

KLÍČOVÁ SLOVA

Daň, daň z příjmů fyzických osob, Česká republika, Německo, komparace.

KEY WORDS

Tax, personal income tax, Czech Republic, Germany, the comparison study.

BIBLIOGRAFICKÁ CITACE PRÁCE

DOŠKOVÁ S. *Komparace daní z příjmů fyzických osob v České republice a Německu*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2014. 66 s. Vedoucí bakalářské práce JUDr. Ing. Jan Kopřiva, Ph.D.

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušila autorská práva (ve smyslu Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 31. 5. 2014

vlastnoruční podpis autora

PODĚKOVÁNÍ

Chtěla bych poděkovat JUDr. Ing. Janu Kopřivovi, Ph.D., za poskytnutí cenných připomínek a odborných rad, které mi pomohly k vypracování této bakalářské práce. Můj vděk patří také rodině za její podporu během celého studia.

OBSAH

ÚVOD	10
CÍLE PRÁCE, METODY A POSTUPY ZPRACOVÁNÍ	11
1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA	12
1.1 FUNKCE DANÍ	12
1.2 ČLENĚNÍ DANÍ	13
1.3 DAŇOVÝ SYSTÉM.....	16
2 DAŇOVÁ SOUSTAVA ČESKÉ REPUBLIKY	18
2.1 UKLÁDANÉ DANĚ	18
2.2 VÝZNAM DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ NA PŘÍJMECH STÁTNÍHO ROZPOČTU	19
2.3 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB	20
2.3.1 Metodika stanovení základu daně.....	24
2.3.2 Výpočet daně z příjmů fyzických osob	25
2.3.3 Sociální pojištění	27
3 DAŇOVÁ SOUSTAVA NĚMECKA.....	30
3.1 UKLÁDANÉ DANĚ	30
3.2 VÝZNAM DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ NA PŘÍJMECH VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ	32
3.3 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB	33
3.3.1 Metodika stanovení základu daně.....	35
3.3.2 Výpočet daně z příjmů fyzických osob	38
3.3.3 Daň ze mzdy.....	40
3.3.4 Sociální pojištění	41
4 ANALYTICKÁ ČÁST	43
4.1 VÝPOČET DAŇOVÉ POVINNOSTI.....	44
4.1.1 Česká republika	44
4.1.2 Spolková republika Německo	45
4.2 SROVNÁNÍ DAŇOVÉHO ZATÍŽENÍ V ČR A NĚMECKU.....	48
4.2.1 Příklad č. 1 – svobodný, bezdětný	49
4.2.2 Příklad č. 2 – rodina s dětmi	52
5 NÁVRHOVÁ OPATŘENÍ.....	55
ZÁVĚR.....	58
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	60
SEZNAM GRAFŮ	64
SEZNAM OBRÁZKŮ.....	64

SEZNAM TABULEK.....	64
SEZNAM PŘÍLOH.....	66

ÚVOD

Zdanění příjmů fyzických osob je velmi citlivě vnímanou problematikou, před níž jsou vlády jednotlivých zemí opakovaně stavěny. V souladu s potřebou získat od daňových poplatníků prostředky na financování chodu státu a jím poskytovaných služeb vyvstává otázka, jakým způsobem nastavit mechanismy výpočtu daňové povinnosti tak, aby byl výběr daní co nejvyšší a nedošlo zároveň k výraznějšímu ohrožení podpory přijímané daňové politiky občany konkrétních států.

Právě rozhodování zemí o vhodné míře daňového zatížení fyzických osob pro mě představovalo oblast, jež mě skutečně zaujala již při počátečních úvahách týkajících se volby tématu této bakalářské práce. Problematika zdanění příjmů fyzických osob v České republice a Německu v sobě snoubí nejen pozoruhodnost teoretických přístupů jednotlivých zemí k již zmíněné sféře daní, ale i praktické poznání fungování části daňové soustavy našeho státu a její porovnání se situací panující v Německu jakožto zemi udržující si pozici našeho významného obchodního a politického partnera. Nejen díky své geografické blízkosti se Německo stává poměrně častým cílem českých občanů hledajících pracovní příležitosti v zahraničí. Následující text tak může rovněž nabízet užitečné poznatky pro osoby stojící před podobným druhem rozhodování o výběru příhodného místa pro výkon svého povolání.

Jakým způsobem bude tato práce konstruována? Úvodní část se zabývá objasněním základních pojmů týkajících se daňové teorie. Důvodem je řada pozdějších odkazů na vybrané termíny v dalším textu. V druhé a třetí části práce je věnována pozornost daňovým systémům komparovaných zemí. Důraz je přitom kladen na mechanismus zdaňování fyzických osob, tzn. vymezení předmětu daně, konstrukční prvky daně a výpočet vlastní daňové povinnosti poplatníka. Analytická část práce je zaměřena na výpočet daňové povinnosti za použití modelových příkladů, srovnání daňového zatížení i celkového zatížení jako podílu celkových odvodů na sledovaném příjmu. V této části jsou také rozvedena některá opatření, která je možné aplikovat při změně naší zákonné úpravy předmětu zdanění fyzických osob. Závěr práce pak bude patřit zhodnocení přístupů srovnávaných zemí k zdaňování příjmů fyzických osob a zmínění některých zajímavých rozdílů. Práce vychází z legislativy platné a účinné k 1. lednu 2013.

CÍLE PRÁCE, METODY A POSTUPY ZPRACOVÁNÍ

Cílem práce je zmapování mechanismu zdaňování příjmů fyzických osob v České republice a porovnat ho s právní úpravou daně z příjmů fyzických osob uplatňovanou v Německu. Dalším cílem je identifikovat výhody a nevýhody plynoucí ze zvoleného přístupu a případně navrhnout opatření, která by byla ku prospěchu daňového systému České republiky.

Teoretická část práce byla zpracována na základě studia relevantní literatury a internetových zdrojů. V práci je převážně využíváno metody komparace, analýzy a deskripce jako prostředků pro studium přístupů daných států k problematice zdaňování příjmů fyzických osob.

1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA

Tato část je zaměřena na objasnění základních pojmů týkajících se daňové teorie, které budou v dalších částech práce využívány.

Podoba dnešních daní je výsledkem dlouhého vývoje, který byl ovlivněn zejména politickými, ekonomickými a sociálními změnami ve společnosti. V současnosti je daň chápána jako: „*povinná, nenávratná, zákonem určená platba do veřejného rozpočtu. Je to platba neúčelová a neekvivalentní. Daň se pravidelně opakuje v časových intervalech (např. každoroční placení daně z příjmů) nebo je nepravidelná a platí se za určitých okolností (např. při každém převodu nemovitosti).*“¹ Daňové příjmy se ve většině členských zemí Evropské unie podílejí rozhodující částí na celkových příjmech rozpočtů vlád.² Z tohoto důvodu je daním a jejich funkcím věnovaná značná pozornost.

1.1 Funkce daní

Daně patří mezi důležité nástroje hospodářské politiky státu. Existuje celá řada funkcí, které mohou daně plnit. Mezi základní funkce daní můžeme zařadit funkci fiskální, alokační, redistribuční a stabilizační.³

Největší význam bývá přisuzován funkci fiskální. Jejím úkolem je zajistit finanční prostředky plynoucí do veřejných rozpočtů, aby mohly být tyto prostředky čerpány na úhradu veřejných výdajů. Fiskální funkce má ve srovnání s ostatními funkcemi nejdelší historii. Všechny ostatní funkce musí v sobě vedle jiných vlastností zahrnovat fiskální funkci.⁴

Alokační funkce spočívá v přemístění zdrojů do oblastí, kde efektivnost rozdělení zdrojů na základě tržního mechanismu selhává. Přemístění zdrojů může být uskutečňováno ve dvou směrech a to do míst s nedostatkem prostředků nebo z míst, kde je jich nadbytek.⁵

¹ KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. s. 16.

² EUROSTAT. *Taxation trends in the European Union* [online]. [cit. 2014-02-03]. Dostupné z: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-DU-13-001/EN/KS-DU-13-001-EN.PDF

³ KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. s. 19-20.

⁴ tamtéž

⁵ KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. s. 19-20.

Úkolem redistribuční funkce je zmírnění rozdílů v důchodech jednotlivých subjektů prostřednictvím větší míry zdanění bohatších jedinců. Získané prostředky stát přerozděluje pomocí transferových plateb ve prospěch chudších jedinců. Tím se dosáhne spravedlivějšího rozdělení důchodů a bohatství ve společnosti.⁶

Pomocí stabilizační funkce usiluje stát o zmírnění výkyvů ekonomického cyklu. Za tímto účelem ovlivňuje agregátní národohospodářské ukazatele. V době konjunktury by měl stát vytvářet rezervy, z nichž může později v době hospodářského útlumu čerpat prostředky potřebné k stimulaci ekonomiky.⁷

1.2 Členění daní

Daně lze členit z mnoha hledisek, nejčastěji se však setkáváme se členěním daní podle dopadu. Další možná klasifikace je dle veličiny, adresnosti, druhu sazby a daňového určení.

Členění daní podle dopadu

Na základě tohoto členění se daně rozlišují podle vazby k důchodu poplatníka:⁸

- přímé,
- nepřímé.

Přímé daně odčerpávají část důchodu poplatníka. Pro přímé daně je charakteristické, že je poplatník nemůže přenést na jiné subjekty. Do této skupiny patří důchodové daně, majetkové daně a daně z hlavy.⁹

Nepřímé daně jsou v cenách výrobků, zboží a služeb přenášeny na jiné subjekty. Mezi daně nepřímé řadíme daně ze spotřeby a obrátů, daň z přidané hodnoty a cla.¹⁰

⁶ KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. s. 19-20.

⁷ VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. s. 13-14.

⁸ KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. s. 20-21.

⁹ KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. s. 20-21.

¹⁰ KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. s. 20-21.

Členění daní podle objektu

Při členění daní podle objektu je definován předmět, který má být dani podroben. Mezi daně členěné dle tohoto hlediska patří daně:¹¹

- z důchodu,
- ze spotřeby,
- z majetku,
- výnosové,
- z hlavy.

Členění daní podle veličiny

Toto členění zohledňuje charakter veličiny, z níž se daň platí. Rozlišujeme daně:¹²

- kapitálové,
- běžné.

Daně kapitálové se platí z veličiny, která vyjadřuje množství k určitému okamžiku. Patří sem majetkové daně, dědické a darovací.

Běžné daně jsou stanoveny na tokovou veličinu, která je zkoumána za určitý časový úsek. Mezi daně běžné řadíme daně důchodové, spotřební a daň z přidané hodnoty.¹³

Členění daní podle veličiny

Daně mohou být ukládány dle platební schopnosti poplatníka:¹⁴

- osobní,
- in rem (na věc).

Mezi osobní daně patří daně z příjmů fyzických osob nebo z příjmů z podnikání, které jsou odváděny na základě platební schopnosti. Zohledňují tak důchodovou situaci poplatníka.

¹¹ KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. s. 20-21.

¹² KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. s. 21-22.

¹³ tamtéž

¹⁴ KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. s. 22-23.

Daně na věc jsou odváděny při určité situaci např. nákupu zboží či nabytí majetku. Tento popis splňují daně spotřební, z přidané hodnoty, majetkové, výnosové. Nezohledňují platební schopnost poplatníka v daném okamžiku.¹⁵

Členění daní podle druhu sazby

Na základě vztahu mezi velikostí daně a daňového základu členíme daně:¹⁶

- stanovené bez vztahu ke zdaňovanému základu,
- specifické,
- ad valorem (k hodnotě).

Zástupci daní stanovených bez vztahu ke zdaňovanému základu jsou daně paušální a z hlavy. Ovlivnění těchto daní není v moci poplatníka, a proto u těchto daní nedochází k důchodovému nebo substitučnímu efektu.

Specifické daně jsou stanoveny: „*podle množství jednotek daňového základu nebo množství jednotek užitečné vlastnosti v daňovém základu (např. počet litrů čistého alkoholu).*“¹⁷ Patří sem např. daně spotřební nebo pozemkové.

Daně ad valorem se zjišťují z ceny zdaňovaného základu. Výše daně stanovené ad valorem se určuje ze základu daně v peněžních jednotkách, často se užívá procentového vyjádření. Do této skupiny se řadí daň z přidané hodnoty nebo daň obrátová.¹⁸

Členění daní podle daňového určení

Podle rozpočtu, do kterého daně plynou, rozlišujeme daně:¹⁹

- státní (federální),
- municipální,
- vyšších územněsprávních celků,
- svěřené.

¹⁵ ŠIROKÝ, J. *Daňové teorie s praktickou aplikací*. s. 50-51.

¹⁶ KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. s. 22-23.

¹⁷ KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. s. 22-23.

¹⁸ KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. s. 23-25.

¹⁹ tamtéž

1.3 Daňový systém

Daňový systém lze definovat jako: „*souhrn všech daní, které se na daném území, zpravidla státním, vybírají. Daňový systém zahrnuje rovněž vztahy mezi jednotlivými daněmi a pravidla, podle kterých se daně vybírají.*“²⁰

Daňový systém by měl splňovat řadu kritérií, která jsou na něj kladena z důvodu zajištění jeho správného fungování. Současné působení některých kritérií může mít namísto zamýšleného cíle opačný efekt, a proto dosažení všech požadavků není v reálných podmínkách možné. Výběr kritérií, na jejichž bázi bude konkrétní daňový systém fungovat, je výsledkem kompromisů mezi jednotlivými nabízenými variantami. Přestože se daňová teorie neustále vyvíjí, základní požadavky považované za nezbytné pro dobrý daňový systém nezaznamenaly od dob klasické ekonomie příliš velkých změn.²¹ Jedná se o zabezpečení dostatečného daňového výnosu, daňovou spravedlnost, daňovou efektivnost, právní perfektnost, jednoduchost a srozumitelnost, transparentnost a pružnost.²²

Zajištění dostatečného daňového výnosu je jedním z důležitých prvků, ke kterým se při tvorbě podmínek pro výběr určité daně přihlíží. Zásadní je výběr předmětu, který má být zdaněn a zároveň musí platit, že administrativní náklady spojené s výběrem daně musí být nižší než výnosy plynoucí ze stanovené daně.²³

Daňová spravedlnost může být založena na principu platební schopnosti nebo na velikosti užitku z poskytovaných veřejných statků. V případě principu platební schopnosti je ideálního stavu dosaženo při současném působení horizontální i vertikální spravedlnosti. Horizontální spravedlnost předpokládá stejný podíl odváděné daně u jedinců, kteří se nacházejí ve stejné relativní situaci a relativně bohatší jedinci by měli na daních odvádět větší podíl. Vertikální spravedlnost se zabývá otázkou určení bohatšího jedince a základny, ze které má být daň stanovena.²⁴

²⁰ VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. s. 46-49.

²¹ KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. s. 42-43.

²² VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. s. 46-49.

²³ VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. s. 49-49.

²⁴ VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. s. 46-49.

Daňová efektivnost systému je zajištěna při minimalizaci rozdílu mezi ztrátou užitku, která je daňovými subjekty při uložení daně pocíťována a výnosem plynoucím do veřejných rozpočtů.²⁵

Požadavek na jednoduchost a srozumitelnost daňového systému je důležitý ve vztahu k jeho uživatelům. Daňový systém by měl být natolik srozumitelný, aby stanovení daňové povinnosti bylo možné bez velkých potíží. Jednoduchost konstrukce daně přináší výhody v podobě snížení administrativní zátěže daňových subjektů a nákladů spojených s výběrem daní.²⁶

Požadavek na transparentnost by měl být do daňového systému začleněn z důvodu přehlednosti při výběru daní a určení rozpočtu, do kterého plynou (státního rozpočtu, rozpočtu Evropské unie). Potřeba transparentního daňového systému v poslední době narůstá na důležitosti v souvislosti se stále se zvětšujícími deficity veřejných financí.²⁷

Právní perfektnost daňového systému je pro efektivní výběr daní nezbytná. Právní úprava daňového zákona by neměla vytvářet prostor k vyhýbání se dani, ale měla by daňovým subjektům poskytovat jistotu při plnění daňových povinností.²⁸

Pružnost daňového systému umožňuje reagovat na změny ekonomického i společenského charakteru, které vyžadují zásah do stávajícího uspořádání.²⁹

²⁵ VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. s. 46-49.

²⁶ VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. s. 46-49.

²⁷ VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. s. 46-49.

²⁸ VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. s. 46-49.

²⁹ tamtéž

2 DAŇOVÁ SOUSTAVA ČESKÉ REPUBLIKY

Současná podoba daňové soustavy České republiky vychází z reformy daňového práva, která probíhala v letech 1991 až 1993. Výsledkem této reformy byla transformace daňového systému centrálně plánované ekonomiky na daňový systém přizpůsobený podmínkám tržního hospodářství.³⁰ Daňová soustava České republiky byla zavedena od 1. ledna 1993.³¹ Česká republika se 1. května 2004 připojila k Evropské unii.³²

2.1 Ukládané daně

Daňová soustava České republiky odpovídá daňovému systému vyspělých zemí a je podobná daňovým systémům většiny evropských států.³³ Daňová soustava ČR je tvořena z daně z přidané hodnoty, spotřebních daní, daně z příjmů, daně z nemovitostí, daně silniční, daně darovací a daně z převodu nemovitostí.³⁴ Dalším důležitým zdrojem příjmů daňového charakteru je sociální pojistné.

Obrázek 1: Daňová soustava ČR

(Zdroj: VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. s. 51.)

³⁰ VANČUROVÁ, A. *Zdanění osobních příjmů*. s. 53-58.

³¹ KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. s. 164.

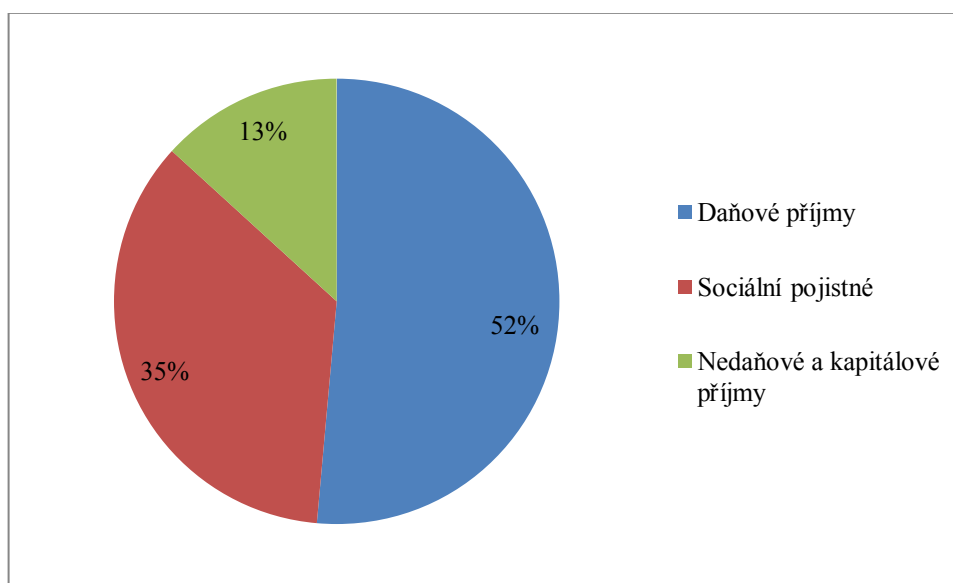
³² EUROSOP. *Vstup ČR do EU*. [online]. [cit. 2014-04-28]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/803/sekce/vstup-cr-do-eu/>

³³ FINANČNÍ SPRÁVA. *Popis systému*. [online]. [cit. 2014-04-28]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/danovy-system-cr/popis-systemu>

³⁴ od 1. ledna 2014 spadá dědictví a darování do právní úpravy daně z příjmů a daň z převodu nemovitostí se mění na daň z nabytí nemovitých věcí.

2.2 Význam daňových příjmů na příjmech státního rozpočtu

V roce 2012 dosáhla Česká republika celkových příjmů ze státního rozpočtu ve výši 1051,39 mld. Kč. Nejvýznamnější část příjmů pochází z daňových příjmů, které činily 540,78 mld. Kč., sociální pojistné představovalo 371,5 mld. Kč, na nedaňové a kapitálové příjmy včetně přijatých transferů připadlo 139,11 mld. Kč.³⁵ Zastoupení příjmů na celkových příjmech státního rozpočtu v procentuálním vyjádření zobrazuje graf č. 1.

Graf 1 Struktura příjmů státního rozpočtu 2012

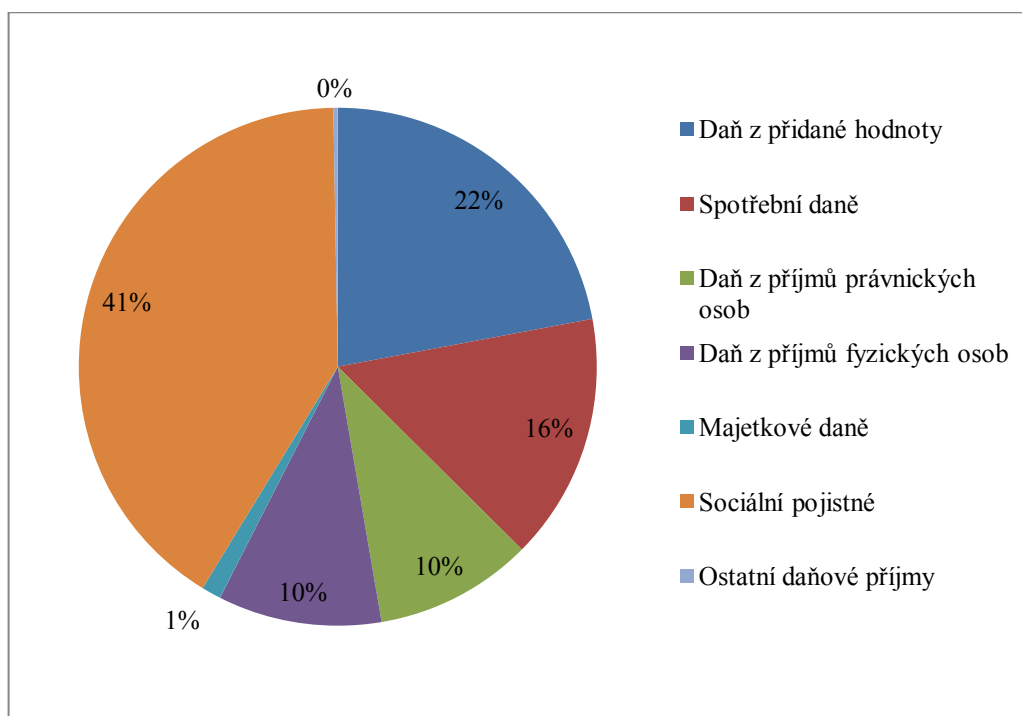
(Zdroj: Vlastní zpracování dle MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Výsledek hospodaření nejlepší od roku 2008*. [online] 7. 1. 2014 [2014-04-28]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2014/vysledek-hosp-statniho-rozpocet-od-r2008-16289>)

V roce 2012 daňové příjmy vzrostly oproti předchozímu roku o 38,6 mld. Kč (3,8 %).³⁶ Příčinou tohoto výsledku je zejména nárůst příjmů připadajících na daň z přidané hodnoty, daň z příjmů právnických osob a fyzických osob.³⁷ Podíl jednotlivých daní na daňových příjmech v České republice v roce 2012 zobrazuje graf č. 2.

³⁵ MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Výsledek hospodaření nejlepší od roku 2008*. [online]. 7. 1. 2014 [2014-04-28]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2012/2012-01-30-tiskova-zprava-5147-5147>

³⁶ MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Výsledky pokladního plnění státního rozpočtu za rok 2011*. [online]. 15. 2. 2012 [cit. 2014-04-28]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2012/2012-01-30-tiskova-zprava-5147-5147>

³⁷ tamtéž

Graf 2 Daňový mix ČR 2012

(Zdroj: Vlastní zpracování dle MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Výsledek hospodaření nejlepší od roku 2008*. [online] 7. 1. 2014 [2014-04-28]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2014/vysledek-hosp-statniho-rozpoctu-od-r2008-16289>)

2.3 Daň z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob je daní důchodovou. Tato daň je důležitou součástí daňového systému České republiky. V roce 2012 činily příjmy z této daně 92,59 mld. Kč, většina těchto příjmů pochází z příjmů ze závislé činnosti (88 %).³⁸

Poplatníky daně z příjmů fyzických osob upravuje zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (dále jen „ZDP“) v §2. Zákon o dani z příjmů vymezuje rozsah daňových povinností fyzických osob na základě toho, zda mají na území České republiky bydliště nebo se zde obvykle zdržují (alespoň 183 dní v kalendářním roce).³⁹ V takovém případě se jedná o daňové rezidenty, kteří mají vůči České republice neomezenou daňovou povinnost. Pokud poplatník výše uvedená kritéria nesplňuje, vztahuje se jeho daňová povinnost pouze na příjmy ze zdrojů na území České republiky. U poplatníků, kteří

³⁸ MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Výsledek hospodaření nejlepší od roku 2008*. [online]. 7. 1. 2014 [cit. 2014-04-28]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2014/vysledek-hosp-statniho-rozpoctu-od-r2008-16289>

³⁹ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, §2 odst. 2.

splňují podmínku obvyklého zdržování se na území České republiky, avšak pobývají zde za účelem studia nebo léčení je daňová povinnost omezena pouze na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky.⁴⁰

Pro stanovení daňové povinnosti je nezbytné vědět, které příjmy jsou předmětem daně. V České republice podléhají dani z příjmů fyzických osob tyto příjmy:⁴¹

- příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky (§ 6 ZDP),
- příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti (§ 7 ZDP),
- příjmy z kapitálového majetku (§ 8 ZDP),
- příjmy z pronájmu (§ 9 ZDP),
- ostatní příjmy (§ 10 ZDP).

Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky jsou z pohledu většiny poplatníků daně z příjmů fyzických osob nejdůležitějším druhem příjmů.⁴² Závislá činnost je definována jako: „*příjem ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského poměru a obdobného poměru, v nichž poplatník při výkonu práce pro plátce je povinen dbát příkazů plátce.*“⁴³ Mezi příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky dále patří příjmy za práci žáků a studentů z praktického výcviku, příjmy za práci členů družstev, společníků a jednatelů společností s ručením omezeným a komanditistů komanditních společností a odměny členů statutárních orgánů.⁴⁴

Při výpočtu základu daně z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků je nutné příjmy navýšit o částku odpovídající pojistnému na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistnému na všeobecné zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem.⁴⁵

Mezi příjmy z podnikání se řadí příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, příjmy ze živnosti, příjmy z jiného podnikání a podíly společníků veřejné

⁴⁰ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, §2 odst. 3.

⁴¹ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 3.

⁴² FINANČNÍ SPRÁVA. *Údaje z výběru daní*. [online]. [cit. 2014-05-03]. Dostupné z: www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-udaje-z-vyberu-dani/Inkasa_dani_1993-2013.xls

⁴³ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 6 odst. 1 písm. a).

⁴⁴ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 6.

⁴⁵ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 6 odst. 13.

obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti na zisku.⁴⁶ Do příjmů z jiné samostatné výdělečné činnosti patří především příjmy z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví, příjmy znalce, tlumočníka, příjmy z činnosti insolvenčního správce a příjmy z pronájmu majetku, který je zařazen v obchodním majetku.⁴⁷

Dílčí základ daně se stanoví z výše uvedených příjmů snížených o výdaje vynaložené na jejich dosažení. V případě, že poplatník neuplatní výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů, může uplatnit výdaje procentem z příjmů ve výši 80 %, 60 %, 40 % a 30 % podle toho, o jaké příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti se jedná.⁴⁸

Důvodem pro zavedení paušálních výdajů byla snaha o snížení administrativních nákladů poplatníka souvisejících s výběrem daně (vedení evidence). V současnosti dochází spíše k jejich omezování prostřednictvím zavedení absolutní hranice pro uplatnění paušálních výdajů k některým druhům příjmů.⁴⁹ Při použití sazby 40 % nesmí paušální výdaje překročit částku 800 000 Kč, u příjmů z pronájmu majetku lze paušální výdaje uplatnit nejvýše do částky 600 000 Kč.⁵⁰

Do příjmů z kapitálového majetku se zahrnují podíly na zisku, úroky na vkladních knížkách, úroky a jiné výnosy z poskytnutých úvěrů a půjček, dávky penzijního připojištění a další příjmy uvedené v § 8 ZDP.⁵¹ Některé příjmy jsou zdaňovány prostřednictvím zvláštní sazby daně a nevstupují tak do dílčího základu daně (dividendy).

Do dílčího základu z kapitálového majetku patří tedy zejména úroky a jiné výnosy z poskytnutých úvěrů a půjček, úroky z běžných účtů, výnosy ze směnek a příjmy z prodeje předkupního práva na cenné papíry. U příjmů z kapitálového majetku nelze, až na výjimky, uplatnit výdaje na dosažení příjmů.⁵²

⁴⁶ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 7 odst. 1.

⁴⁷ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 7 odst. 2.

⁴⁸ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 7.

⁴⁹ VANČUROVÁ, A. *Zdaňování osobních příjmů*. s. 189-198.

⁵⁰ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 7 odst. 7.

⁵¹ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 8.

⁵² tamtéž

Za příjmy z pronájmu se považují příjmy z pronájmu nemovitostí nebo bytů a příjmy z pronájmu movitých věcí s výjimkou příležitostného pronájmu. Dílčím základem daně jsou příjmy snížené o výdaje na jejich dosažení, zajištění a udržení.⁵³ I v případě dílčího základu daně z příjmů z pronájmu má poplatník na výběr mezi uplatňováním skutečných nebo paušálních výdajů (sazba pro příjmy z pronájmu činí 30 %, poplatník může uplatnit výdaje do částky 600 000 Kč).⁵⁴

Poslední kategorií příjmů jsou ostatní příjmy. Radíme sem příjmy, které nespádají do výše uvedených skupin příjmů. Jde o příjmy z příležitostných činností nebo z příležitostného pronájmu movitých věcí, dále o příjmy z prodeje nemovitostí, movitých věcí a cenných papírů, přijaté výživné, výhry v loteriích a sázkách a další příjmy uvedené v § 10 ZDP. Dílčím základem daně je příjem snížený o prokazatelně vynaložené náklady na jeho dosažení.⁵⁵

Na základě § 3 odst. 4 ZDP jsou některé příjmy z předmětu daně fyzických osob vyňaty. Jedná např. o příjmy z rozšíření nebo zúžení společného jmění manželů, příjem plynoucí z vypořádání podílového spoluvlastnictví, přijaté úvěry a půjčky.⁵⁶

Základní pravidla pro osvobození od daně z příjmů jsou upravena v § 4 ZDP. Další ustanovení týkající se osvobození příjmů najdeme v jednotlivých kategoriích příjmů (např. v § 10). Osvobození se může vztahovat na celý příjem nebo pouze na jeho část. U některých druhů příjmů je osvobození spojeno se splněním určitých podmínek. Na určité příjmy se osvobození vztahuje až po splnění časového testu (příjmy z prodeje cenných papírů). Časový test je používán z důvodu rozlišení mezi spekulativním a běžným prodejem.⁵⁷ Mezi příjmy podléhající osvobození můžeme zařadit tyto druhy příjmů: příjmy z prodeje majetku, pojistná plnění a náhrady škody, příjmy sociálního charakteru a příjmy z veřejných zdrojů a jiné.⁵⁸

⁵³ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 9.

⁵⁴ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 9.

⁵⁵ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 10.

⁵⁶ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 3 odst. 4.

⁵⁷ VANČUROVÁ, A. *Zdanění osobních příjmů*. s. 84-88.

⁵⁸ tamtéž

2.3.1 Metodika stanovení základu daně

Po určení příjmů, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob, příjmů vyňatých a osvobozených, lze přistoupit ke stanovení základu daně. Základ daně z příjmů fyzických osob je stanoven v § 5 ZDP jako součet dílčích základů daně.

Prvním krokem je součet dílčích základů daně z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti, z kapitálového majetku, z pronájmu a z ostatních příjmů. Pokud je výsledná hodnota záporná, stane se základem daně pouze případný dílčí základ daně z příjmů ze závislé činnosti a z funkčních požitků. Je-li souhrn dílčích základů podle §§ 7 až 10 kladný, je základem daně součet všech dílčích základů.⁵⁹ Výpočet jednotlivých dílčích základů daně je uveden v tabulce č. 1.

Tabulka 1 Výpočet základu daně z příjmů fyzických osob

příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky
+ pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem
= dílčí základ daně příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků
příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti a funkčních požitků
- výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů
= dílčí základ daně příjmů z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti (nebo záporný rozdíl mezi příjmy a výdaji)
příjmy z pronájmu
- výdaje na dosažení, udržení a zajištění příjmů
= dílčí základ daně příjmů z kapitálového majetku
ostatní příjmy
- výdaje na dosažení příjmu (podle druhů do výše daného druhu příjmů)
= dílčí základ daně ostatní příjmy

(Zdroj: VANČUROVÁ, A. *Zdanění osobních příjmů*. s. 98)

⁵⁹ BRYCHTA, I., I. MACHÁČEK a I. PILAŘOVÁ. *Meritum Daň z příjmů 2013*. s. 28-30.

2.3.2 Výpočet daně z příjmů fyzických osob

Daňová povinnost poplatníka daně z příjmů fyzických osob se určuje na základě níže popsaného algoritmu. Základ daně lze snížit o nezdanitelné části základu daně podle § 15 ZDP a odpočitatelné položky dle § 34 ZDP. Takto upravený základ daně se zaokrouhluje na celé stokoruny dolů. Vynásobením zaokrouhleného základu daně a sazby daně dle § 16 ZDP dostaneme základní částku daně. V případě, že součet příjmů poplatníka ze závislé činnosti a funkčních požitků a dílčího základu daně z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti převyšuje částku 1 242 432 Kč, dochází k solidárnímu zvýšení daně podle § 16a ZDP. Částku daně je možné snížit o slevy na dani. Od výsledné daňové povinnosti lze odečíst úhrn zaplacených záloh na daň z příjmů.⁶⁰ Může dojít k nedoplatku, přeplatku nebo daňovému bonusu. Mechanismus výpočtu daně z příjmů fyzických osob je uveden v Tabulce 2.

Tabulka 2 Výpočet daně z příjmů fyzických osob

	základ daně
-	nezdanitelná část základu daně
-	položky odčitatelné od základu daně
=	základ daně po snížení (zaokrouhlený na stovky dolů)
*	sazba daně (15 %)
=	základní částka daně
+	solidární zvýšení daně
-	slevy na dani
=	daň po slevách (daňový bonus)

(Zdroj: VANČUROVÁ, A. *Zdanění osobních příjmů*. s. 290)

Nezdanitelná část základu daně

Nezdanitelná část základu daně představuje položky, o které je možné základ daně snížit. Jedná se o hodnotu darů poskytnutých na veřejně prospěšné účely, úroky z úvěrů na bytové potřeby, příspěvky na penzijní připojištění, na penzijní pojištění a na doplňkové penzijní spoření, pojistné na životní pojištění, zaplacené členské

⁶⁰ BRYCHTA, I., I. MACHÁČEK a I. PILAŘOVÁ. *Meritum Daň z příjmů 2013*. s. 28-30.

příspěvky člena odborové organizace a úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání.⁶¹

Pro uplatnění výše uvedených odpočtů je nutné splnit zákonem dané podmínky, které stanovují u jednotlivých odpočtů také maximální částku, o kterou může poplatník základ daně snížit.

Odčitatelné položky od základu daně

Poplatníci mohou základ daně snížit také o daňovou ztrátu a výdaje vynaložené na realizaci projektů výzkumu a vývoje.⁶² Podmínky, za kterých je možné tyto položky uplatnit jsou upraveny v § 34 ZDP.

Solidární zvýšení daně

Od 1. ledna 2013 došlo zavedením zákona č. 500/2012 Sb., o změně daňových pojistných a dalších zákonů v souvislosti se snižováním schodků veřejných rozpočtů ve zdaňování příjmů fyzických osob k několika změnám. Jednou z těchto změn bylo začlenění solidárního zvýšení daně do konstrukce daně z příjmů fyzických osob.⁶³

Solidární zvýšení daně se týká poplatníků, jejichž součet příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků a dílčího základu daně z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti je vyšší než 48násobek průměrné mzdy stanovené pro sociální pojistné (tj. částka 1 242 432 Kč pro rok 2013).⁶⁴ Částka přesahující stanovenou hranici se zdaní sazbou daně ve výši 7 %.⁶⁵ K solidárnímu zvýšení daně bylo přistoupeno z fiskálních důvodů a mělo by tedy platit pouze v letech 2013 až 2015.⁶⁶

Slevy na dani

Daňový poplatník může základní částku vypočtené daně snížit o slevy na dani na zaměstnance se zdravotním postižením (§ 35 ZDP), slevy na dani v souvislosti

⁶¹ Zákon č. 586/1992, o daních z příjmů, § 15.

⁶² Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 34.

⁶³ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

⁶⁴ BRYCHTA, I., I. MACHÁČEK a I. PILAŘOVÁ. *Meritum Daň z příjmů 2013*. s. 31-32.

⁶⁵ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 16a.

⁶⁶ MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Komentář Ladislava Minčíče k tzv. solidární přírážce*. [online]. [cit. 2014-05-05]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/v-mediich/2013/komentar-ladislava-mincice-k-tzv-solidar-15113>

s poskytnutím příslibu investiční pobídky (§§ 35a až 35b ZDP), slevy na dani sociálního charakteru (§ 35ba ZDP) a daňové zvýhodnění na vyživované dítě (§ 35c ZDP).⁶⁷

Význam slev na dani z příjmů fyzických osob v posledních letech rostl. Důvodem pro tyto změny byla snaha o zvýšení progresivity daně z příjmů fyzických osob. Zavedením lineární sazby daně od roku 2008 došlo také ke zrušení institutu společného zdanění manželů, který mohli poplatníci využívat v letech 2005 až 2007. V reakci na zrušení společného zdanění manželů byly navýšeny některé slevy na dani a daňové zvýhodnění na vyživované dítě (pro rok 2013 částka 13 404 Kč).⁶⁸

V roce 2013 došlo naopak u uplatňování slev na dani dle § 35ba ZDP a daňového zvýhodnění na vyživované dítě v rámci zpřísnění pravidel pro poplatníky využívající paušální výdaje a poplatníky pobírající k 1. lednu zdaňovacího období starobní důchod z důchodového pojištění k několika omezením.⁶⁹

Poplatník může dle § 35ba využít následující slevy na dani:⁷⁰

- na poplatníka (24 840 Kč),
- na manžela/ku žijící s poplatníkem v domácnosti s vlastním příjmem nepřesahujícím 68 000 Kč za zdaňovací období (24 840 Kč, částka se zvyšuje na dvojnásobek při držení průkazu ZTP/P),
- na invaliditu 1. a 2. stupně (2 520 Kč),
- na invaliditu 3. stupně (5 040 Kč),
- držitele průkazu ZTP/P (16 140 Kč),
- pro studenta (4 020 Kč).

2.3.3 Sociální pojištění

Sociální pojištění je vedle daně z příjmů fyzických osob další povinnou platbou, která zatěžuje osobní důchody. Sociální pojištění se skládá z veřejného zdravotního pojištění a pojistného na sociální zabezpečení (nemocenské pojištění, důchodové pojištění

⁶⁷ VANČUROVÁ, A. *Zdanění osobních příjmů*. s. 332-337.

⁶⁸ FINANČNÍ SPRÁVA. *Popis systému*. [online]. [cit. 2014-04-28]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/danovy-system-cr/popis-systemu>

⁶⁹ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 35ba odst. 1 písm. a, § 35ca.

⁷⁰ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 35ba.

a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti).⁷¹ Pojistné na sociální zabezpečení je důležitým zdrojem příjmů státního rozpočtu, v roce 2012 představoval podíl sociálního zabezpečení na celkových příjmech státního rozpočtu 35 %.⁷² Přehled sazeb pojistného u jednotlivých poplatníků obsahuje tabulka 3.

Tabulka 3 Sazby sociálního pojištění

Poplatník	Veřejné zdravotní pojištění	Nemocenské pojištění	Důchodové pojištění	Státní politika zaměstnanosti	Pojistné celkem
Zaměstnanec	4,5 %	-	6,5 %	-	11 %
Zaměstnavatel	9 %	2,3 %	21,5 %	1,2 %	34 %
OSVČ	13,5 %	-	28 %	1,2 %	42,7 %

(Zdroj: Vlastní zpracování dle Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění)

Zaměstnavatelé odvádějí z vyměřovacího základu 9 % na veřejné zdravotní pojištění a 25 % na pojistné na sociální zabezpečení. Vyměřovací základ zaměstnavatele je definován jako úhrn vyměřovacích základů jeho zaměstnanců. Zaměstnanci se z hrubé mzdy sráží 4,5 % na veřejné zdravotní pojištění a 6,5 % na pojistné na sociální zabezpečení.⁷³ Minimální vyměřovací základ na veřejné zdravotní pojištění se odvíjí od částky minimální mzdy platné k prvnímu dni kalendářního měsíce.⁷⁴ Od roku 2007 činila minimální mzda 8 000 Kč, od 1. srpna 2013 však došlo k jejímu zvýšení na částku 8 500 Kč.⁷⁵ Maximální vyměřovací základ pro veřejné zdravotní pojištění není stanoven. U pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti je maximální vyměřovací základ stanoven jako 48násobek průměrné mzdy, v roce 2013 to je částka 1 242 432 Kč.⁷⁶

⁷¹ VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. s. 145-160.

⁷² MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Výsledek hospodaření nejlepší od roku 2008*. [online]. 7. 1. 2014 [cit. 2014-05-06]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2014/vysledek-hosp-statniho-rozpocet-od-r2008-16289>

⁷³ Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

⁷⁴ Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění § 3.

⁷⁵ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Přehled o vývoji částek minimální mzdy*. [online]. 26. 7. 2013 [cit. 2014-05-06]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/871>

⁷⁶ ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ. *Výpočet pojistného*. [online]. 2013 [cit. 2014-05-06]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/pojistne-na-socialni-zabezpeceni/vyse-a-platba-pojistneho/vypocet-pojistneho.htm>

Osoby samostatně výdělečně činné povinně přispívají 13,5 % na veřejné zdravotní z vyměřovacího základu.⁷⁷ Vyměřovacím základem osob samostatně výdělečně činných je 50 % z příjmů z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti snížený o výdaje na jejich dosažení, zajištění a udržení. Na důchodové pojištění a příspěvek státní politiky zaměstnanosti odvádí OSVČ celkem 29,2 % z vyměřovacího základu.⁷⁸ Částku vyměřovacího základu si OSVČ určuje sama, nesmí být však menší než 50 % daňového základu.⁷⁹ Maximální vyměřovací základ pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti činí 48násobek průměrné mzdy (1 242 432 Kč v roce 2013).⁸⁰

⁷⁷ Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, § 2.

⁷⁸ Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti § 7.

⁷⁹ Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, § 5b.

⁸⁰ ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ. *Výpočet pojistného*. [online]. 2013 [cit. 2014-05-06]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/pojistne-na-socialni-zabezpeceni/vyse-a-platba-pojistneho/vypocet-pojistneho.htm>

3 DAŇOVÁ SOUSTAVA NĚMECKA

Spolková republika Německo je federativní stát, který se skládá z 16 spolkových zemí. Spolkové země mají vlastní zemské sněmy a zemské vlády. Německo patří mezi zakládající členy Evropských společenství.⁸¹ Daňová soustava Německa je poměrně složitá z hlediska určení úrovně rozpočtů, do kterých výnosy z jednotlivých daní plynou. Daně se člení na spolkové (*Bundessteuern*), zemské (*Landessteuern*) a obecní (*Gemeindesteuern*). Některé daně jsou společné (*Gemeinschaftsteuern*) - výnosy z nich plynoucí jsou na základě stanoveného klíče přerozdělovány mezi spolek, jednotlivé spolkové země a obce.⁸²

3.1 Ukládané daně

Složení ukládaných daní je podobné jako v České republice. V Německu jsou vybírány přímé daně důchodové, majetkové daně, nepřímé daně a také příspěvky na sociální pojištění.⁸³ Mezi přímé důchodové daně se řadí daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických osob, k těmto daním je nutné připočítat solidární příplatek, který byl zaveden v roce 1995 jako opatření k předpokládaným nákladům souvisejícím se sjednocením Západního a Východního Německa.⁸⁴ K přímým daním patří také církevní daň.

Mezi nepřímé daně patří daň z přidané hodnoty a spotřební daně. Spotřební daně zahrnují daň z míchaných alkoholických nápojů (*Alkopopsteuer*), daň z piva (*Biersteuer*), daň z lihu (*Branntweinsteuer*), daň z energií (*Energiesteuer*), daň z kávy (*Kaffeesteuer*), daň z šumivého vína (*Schaumweinsteuer*), daň z elektřiny (*Stromsteuer*),

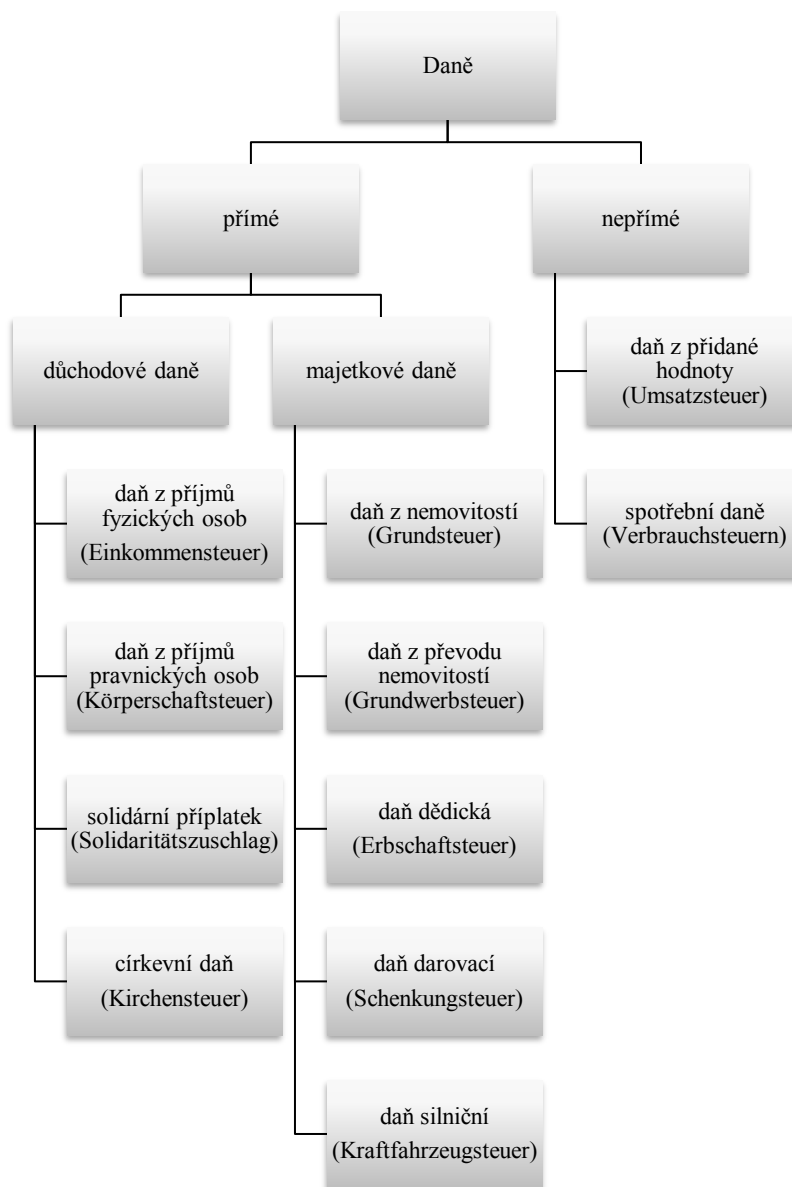
⁸¹ ŠIROKÝ, J. *Daně v Evropské unii*. s. 286-290.

⁸² BUNDESMINISTERIUM DER FINANZEN. *Bund/Länder – Finanzbeziehungen auf der Grundlage der Finanzverfassung*. [online]. [cit. 2014-05-14]. Dostupné z: http://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Downloads/Broschueren_Bestellservice/2014-02-25-grundlagen-der-foederalen-finanzbeziehungen-anlage1_2013.pdf?__blob=publicationFile&v=5

⁸³ ŠIROKÝ, J. *Daně v Evropské unii*. s. 286-290.

⁸⁴ BUNDESMINISTERIUM DER FINANZEN. *Steuern von A bis Z*. [online]. [cit. 2014-05-14]. Dostupné z: http://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Downloads/Broschueren_Bestellservice/2013-09-24-steuern-von-a-z.pdf?__blob=publicationFile&v=7

daň z tabáku (*Tabaksteuer*) a daň z meziproduktů (*Zwischenerzeugnissteuer*).⁸⁵ Daňová soustava Německa je zobrazena na následujícím obrázku.

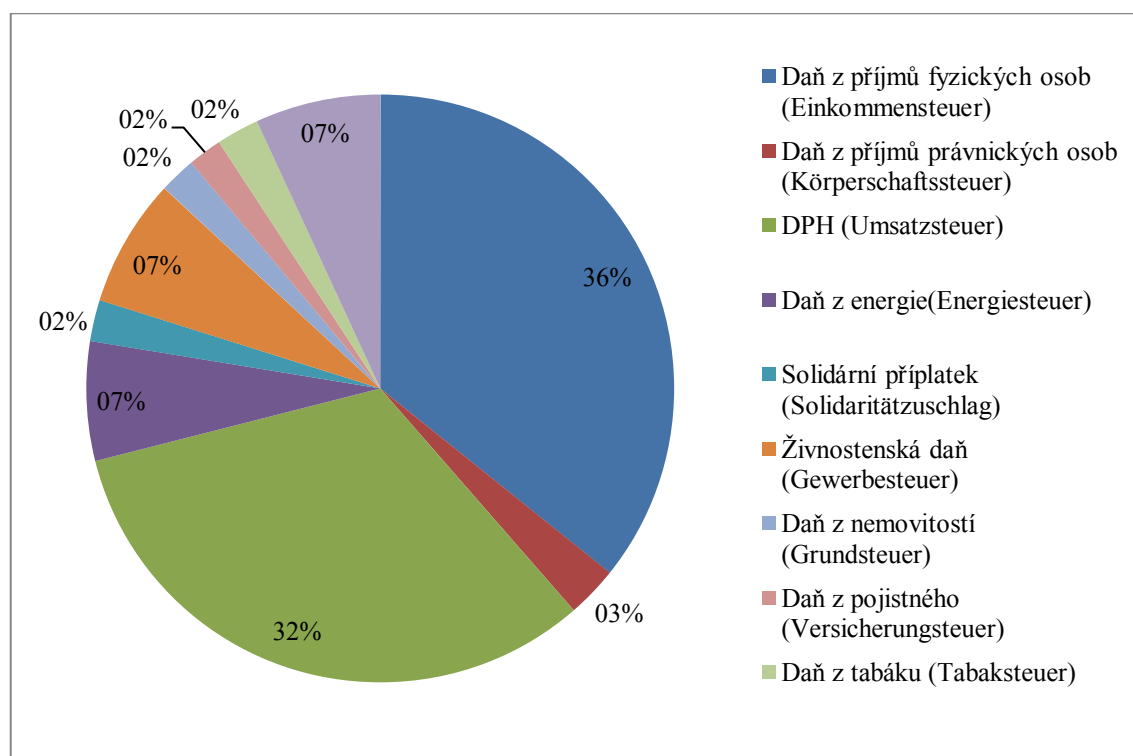
Obrázek 2 Daňová soustava Německa

(Vlastní zpracování dle BUNDESMINISTERIUM DER FINANZEN. *Steuern von A bis Z* [online]. [cit. 2014-05-06]. Dostupné z: http://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Downloads/Broschueren_Bestellservice/2013-09-24-steuern-von-a-z.pdf?__blob=publicationFile&v=7)

⁸⁵ BUNDESMINISTERIUM DER FINANZEN. *Verbrauchssteuern*. [online]. [cit. 2014-05-17]. Dostupné z: <http://www.bundesfinanzministerium.de/Web/DE/Themen/Zoll/Verbrauchssteuern/verbrauchssteuern.html>

3.2 Význam daňových příjmů na příjmech veřejných rozpočtů

Celkové příjmy veřejných rozpočtů činily v roce 2012 ve Spolkové republice Německo 1 171,7 Mld. €. Daňové příjmy se na celkových příjmech rozpočtů podílely 51,4 %. Dalším důležitým zdrojem příjmů je také sociální pojistné, které představovalo 35,8 %.⁸⁶ Daňové příjmy vzrostly oproti předchozímu roku o 4,7 %. Tento výsledek je zapříčiněn především nárůstem příjmů z daně z přidané hodnoty a daně ze mzdy.⁸⁷ Podíl vybraných daní na celkových daňových příjmech zobrazuje graf 3.

Graf 3 Podíl daní na celkových příjmech z daní 2012

(Vlastní zpracování dle STATISTISCHES BUNDESAMT. *Statistik über das Steueraufkommen*. [online]. [cit. 2014-05-09]. Dostupné z: <https://www.destatis.de/DE/ZahlenFakten/GesellschaftStaat/OeffentlicheFinanzenSteuern/Steuern/Steuerhaushalt/Tabellen/KassenmaessigeSteuereinnahmen.html>)

⁸⁶ STATISTISCHES BUNDESAMT. *Statistisches Jahrbuch Deutschland und Internationales 2013*. [online]. [cit. 2014-05-09]. Dostupné z: https://www.destatis.de/DE/Publikationen/StatistischesJahrbuch/StatistischesJahrbuch2013.pdf?__blob=publicationFile

⁸⁷ STATISTISCHES BUNDESAMT. *Steuerneinnahmen 2012 summieren sich auf 600 Milliarden Euro*. [online]. [cit. 2014-05-09]. Dostupné z: <https://www.destatis.de/DE/ZahlenFakten/GesellschaftStaat/OeffentlicheFinanzenSteuern/Steuern/Steuerhaushalt/Aktuell.html>

3.3 Daň z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických je ukládána dle zákona o dani z příjmů fyzických osob (Einkommensteuergesetz, EStG). Poplatníky daně z příjmů fyzických osob jsou daňoví rezidenti, jejichž příjmy podléhají neomezenému zdanění, a daňový nerezidenti, kteří mají povinnost zdanit pouze příjmy dosažené v Německu. Daňovým rezidentem je poplatník, který má na území Německa bydliště nebo se zde obvykle zdržuje.⁸⁸

Daň z příjmů fyzických osob je z hlediska velikosti podílu na celkových daňových výnosech nejvýznamnější daní, která se v Německu vybírá. Daň z příjmu fyzických osob patří mezi společné daně, výnosy z této daně jsou přerozdělovány mezi spolek (42,5 %), jednotlivé spolkové země (42,5 %) a obce (15 %).⁸⁹

Příjmy podléhající dani z příjmů fyzických osob jsou upraveny v § 2 EStG, jedná se o následující druhy příjmů:

- příjmy ze zemědělství a lesnictví (§§ 13 – 14 EStG),
- příjmy ze živnostenského podnikání (§§ 15 – 17 EStG),
- příjmy z nezávislé činnosti (§ 18 EStG),
- příjmy ze závislé činnosti (§§ 19 – 19a EStG),
- příjmy z kapitálového majetku (§ 20 EStG),
- příjmy z pronájmu a licenční poplatky (§ 21 EStG)
- ostatní příjmy (§§ 22 – 23 EStG).

Do kategorie příjmů ze zemědělství a lesnictví se zahrnují také příjmy z vinařství, zahradnictví a lovu.⁹⁰

Mezi příjmy ze živnostenského podnikání patří příjmy z provozování obchodní, řemeslné či průmyslové činnosti. Mimo jiné se do této skupiny řadí také podíly na zisku veřejné obchodní společnosti a komanditní společnosti.⁹¹

⁸⁸ Einkommensteuergesetz § 1, vlastní překlad.

⁸⁹ BUNDESMINISTERIUM DER FINANZEN. *Bund/Länder – Finanzbeziehungen auf der Grundlage der Finanzverfassung*. [online]. [cit. 2014-05-17]. Dostupné z: http://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Downloads/Broschueren_Bestellservice/2014-02-25-grundlagen-der-foederalen-finanzbeziehungen-anlage1_2013.pdf?__blob=publicationFile&v=5

⁹⁰ Einkommensteuergesetz § 13 odst. 1, vlastní překlad.

⁹¹ Einkommensteuergesetz § 15 odst. 1, vlastní překlad.

Do kategorie příjmů z nezávislé činnosti patří příjmy z vykonávání činností vědeckého, uměleckého, literárního či pedagogického charakteru. Jedná se např. o profese architektů, daňových poradců, notářů, advokátů, lékařů, novinářů apod.⁹²

Do příjmů ze závislé činnosti náleží všechny příjmy zaměstnance pocházející z pracovního poměru. Řadí se sem příjmy ze současného ale i dřívějšího pracovního poměru (starobní a invalidní důchod). Naopak dávky ze zákonného penzijního pojištění se za příjmy ze závislé činnosti nepovažují.⁹³

Příjmy z kapitálového majetku lze rozdělit do třech základních skupin: úroky z pohledávek (z vkladních pohledávek, půjček, investičních fondů), dividendy z akcií a podíly na zisku společnosti s ručením omezeným a družstva.⁹⁴ Pokud příjmy z kapitálového majetku překročí částku 801 EUR u jednotlivce nebo 1 602 EUR při společném zdanění manželů, jsou příjmy z kapitálového majetku předmětem daně z kapitálových výnosů se sazbou ve výši 25 % (26,38 % včetně solidárního příplatku).⁹⁵

U skupiny příjmů z pronájmu a licenčních poplatků jsou předmětem zdanění příjmy plynoucí z pronájmu nemovitého majetku (např. pronájem domů, bytů, obchodních prostor, skladovacích prostor).⁹⁶ Příjmy je možné dle § 9 EStG snížit o výdaje na jejich dosažení, zajištění a udržení (odpisy, úroky z půjčky, provozní náklady).

Mezi ostatní příjmy patří především dávky z důchodového pojištění, další formy soukromých doživotních rent a diety poslanců.⁹⁷

Osvobozené příjmy jsou vymezeny v § 3 EStG. Jde především o platby ze zdravotního pojištění, úrazového pojištění, z pojištění pro případ invalidity nebo penzijního pojištění, sociální příspěvky, platby do zákonného penzijního programu a stipendia.⁹⁸

⁹² Einkommensteuergesetz § 18 odst. 1, vlastní překlad.

⁹³ Einkommensteuergesetz § 19 odst. 1, vlastní překlad.

⁹⁴ Einkommensteuergesetz § 20 odst. 1, vlastní překlad.

⁹⁵ BUNDESMINISTERIUM DER FINANZEN. *Einkommensteuer-und Lohnsteuer*. [online]. [cit. 2014-05-17]. Dostupné z: http://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Downloads/Broschueren_Bestellservice/2014-03-25-Einkommen_Lohnsteuer_lang.pdf?__blob=publicationFile&v=10

⁹⁶ Einkommensteuergesetz § 21 odst. 1, vlastní překlad.

⁹⁷ Einkommensteuergesetz § 22 odst. 1, vlastní překlad.

⁹⁸ Einkommensteuergesetz § 3, vlastní překlad.

3.3.1 Metodika stanovení základu daně

Pro výpočet základu daně je nejprve zapotřebí rozdělit příjmy do dvou kategorií:

- příjmy ze zemědělství a lesnictví, živnostenského podnikání a nezávislé činnosti,
- příjmy ze závislé činnosti, pronájmu a licenčních poplatků a z kapitálového majetku a ostatních příjmů.

U první kategorie příjmů zjišťujeme zisk jako rozdíl mezi příjmy resp. obchodním majetkem na konci roku a výdaji resp. obchodním majetkem na konci předcházejícího roku.⁹⁹

U druhé kategorie se příjmy snižují o výdaje, které musely být vynaloženy na jejich dosažení, zajištění a udržení (Werbungskosten).¹⁰⁰ Jedná se především o výdaje spojené s cestou z místa bydliště do místa výkonu práce, členské příspěvky odborovým organizacím a profesním komorám, výdaje související s hledáním pracovního místa, výdaje na další vzdělávání, pracovní cesty, pracovní oděvy, výdaje spojené s vedením druhé domácnosti, výdaje související se stěhováním z důvodu zaměstnání, výdaje na pracovní prostředky a výdaje spojené s vedením účtu.¹⁰¹

Poplatník si může zvolit mezi skutečně vynaloženými výdaji a paušálními výdaji. Ty jsou zpravidla využívány, pokud nejsou skutečně evidované výdaje vyšší než maximální stanovená částka paušálních výdajů. Výjimkou jsou příjmy z kapitálového majetku, od nichž lze odečíst pouze paušální výdaje (801 EUR jednotlivec, 1 602 EUR při společném zdanění manželů).¹⁰² Poplatník může dle § 9a EStG uplatnit paušální výdaje ve výši 1 000 EUR, poplatníci pobírající penzi, vdovský či sirotčí důchod mohou uplatnit paušální výdaje pouze ve výši 102 EUR.¹⁰³

⁹⁹ Einkommensteuergesetz § 4 odst. 1, vlastní překlad.

¹⁰⁰ Einkommensteuergesetz § 9, vlastní překlad.

¹⁰¹ BUNDESMINISTERIUM DER FINANZEN. *Einkommensteuer-und Lohnsteuer*. [online]. [cit. 2014-05-18]. Dostupné z: http://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Downloads/Broschueren_Bestellservice/2014-03-25-Einkommen_Lohnsteuer_lang.pdf?__blob=publicationFile&v=10

¹⁰² tamtéž

¹⁰³ Einkommensteuergesetz § 9a, vlastní překlad.

Základ daně (Summe der Einkünfte) je tvořen ziskem z činností uvedených v první kategorii a příjmy převyšující výdaje z činností náležející do druhé kategorie. Postup při stanovení základu daně z příjmů fyzických osob ilustruje tabulka níže.

Tabulka 4 Stanovení základu daně z příjmů fyzických osob

Zemědělství a lesnictví Živnostenské podnikání Nezávislá činnost	Závislá činnost Pronájem a licenční poplatky Kapitálový majetek a ostatní příjmy
↓	↓
Příjmy nebo obchodní majetek na konci roku	Příjmy
-	-
Výdaje nebo obchodní majetek na konci roku	Výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů (Werbungskosten)
=	=
Zisk	Příjmy
=	
Základ daně (Summe der Einkünfte)	
-	
Odčitatelné položky (za stáří, samoživitele, pro zemědělce a lesníky)	
Další odčitatelné položky (odečtení ztráty, zvláštní a mimořádné výdaje, daňové zvýhodnění)	
Nezdanitelná částka na dítě	
Zdanitelný příjem	

(Zdroj: Vlastní zpracování dle BUNDESMINISTERIUM DER FINANZEN. *Einkommen- und Lohnsteuer*. [online]. [cit. 2014-05-17]. Dostupné z: http://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Downloads/Broschueren_Bestellservice/2014-03-25Einkommen_Lohnsteuer_lang.pdf?__blob=publicationFile&v=10)

Od základu daně je možné odečíst následující položky:

- **nezdanitelnou částku na poplatníka**¹⁰⁴ (§ 32a EStG) - ve výši 8 130 EUR, při společné zdanění manželů 16 260 EUR,¹⁰⁵
- **úlevu za stáří** (§ 24a EStG) – 40 % ze mzdy, nejvýše do částky 1 900 EUR (u poplatníků, kteří dosáhli 64 let před rokem 2005, sazba úlevy se každý rok snižuje o 1,6 procentních bodů, maximální částka o 76 EUR až bude v roce 2040 činit 0),¹⁰⁶
- **úlevu pro rodiče samoživitele** (§ 24b EStG) – úlevu ve výši 1 308 EUR je možné uplatnit za předpokladu, že vychovává alespoň jedno dítě ve společné domácnosti, kterému náleží podle § 32 odst. 6 EStG nezdanitelná částka na dítě nebo přídavky na dítě,¹⁰⁷
- **nezdanitelnou částku pro zemědělce a lesníky** (§ 13 odst. 3 EStG) – je možné odečíst až 670 EUR, při společném zdanění manželů se částka zdvojnásobí na 1 340 EUR, základ daně nesmí být vyšší než 30 700 EUR resp. 61 400 EUR u zdanění manželů,¹⁰⁸
- **ztrátu** (§ 10d EStG) – do výše 1 mil. EUR lze převést o rok zpět, přebývajících ztráta může být převedena do dalších let maximálně však do výše 60 % z čistého zisku,¹⁰⁹
- **zvláštní výdaje** (§ 10 EStG) – výživné na rozvedeného nebo trvale odloučeného manžela/ku do výše 13 805 EUR ročně, výdaje na pojištění (např. zdravotní, úrazové),¹¹⁰
- **mimořádné výdaje** - léčení.

Od základu daně je také možné odečíst nezdanitelnou částku na dítě ve výši 2 184 EUR a 1 320 EUR za péči o dítě, výchovu a vzdělání. Při společném zdanění manželů se částky zdvojnásobí.¹¹¹ Po úpravách základu daně o odčitatelné položky dostáváme

¹⁰⁴ Pro rok 2014 došlo k navýšení základní nezdanitelné částky na poplatníka na 8 354 € resp. 16 708 € pro manžele.

¹⁰⁵ Einkommensteuergesetz § 32a, vlastní překlad.

¹⁰⁶ Einkommensteuergesetz § 24a, vlastní překlad.

¹⁰⁷ Einkommensteuergesetz § 24b, vlastní překlad.

¹⁰⁸ Einkommensteuergesetz § 13 odst. 3, vlastní překlad.

¹⁰⁹ Einkommensteuergesetz § 10d, vlastní překlad.

¹¹⁰ Einkommensteuergesetz § 10, vlastní překlad.

¹¹¹ Einkommensteuergesetz § 32, vlastní překlad

zdanitelný základ daně. Vypočtenou daň lze snížit o slevu na dani z výdajů vynaložených na pomoc v domácnosti ve výši 20 % z příjmů nejvýše do 4 000 EUR.¹¹²

3.3.2 Výpočet daně z příjmů fyzických osob

V Německu je u příjmů fyzických osob uplatňována klouzavě progresivní sazba daně. Roční příjmy poplatníků jsou rozděleny do pěti pásem, přičemž příjmy náležející do prvního pásma nejsou zdaněny. Přehled jednotlivých příjmových pásem s mezní sazbou daně a výší daně obsahuje následující tabulka.

Tabulka 5 Příjmová pásma jednotlivce

Roční zdanitelný příjem (€)	Mezní sazba daně (%)	Daň (€)
do 8 130	0	0
8 131 – 13 469	14 – 23,97	0 – 1 014
13 470 – 52 881	23,97 – 42	1 014 – 14 014
52 881 – 250 730	42	14 014 – 97 111
od 250 731	45	od 97 111

(Zdroj: Vlastní zpracování dle Einkommensteuergesetz § 32a)

K výpočtu daně slouží vzorec, který je pro jednotlivá pásma příjmů stanoven v § 32a EStG. Pro rok 2013 má podobu uvedenou v tabulce.

Tabulka 6 Vzorec pro výpočet daně z příjmů (2013)

Roční zdanitelný příjem (€)	Vzorec
do 8 130	0
8 131 – 13 469	$(933,70 * y + 1\,400) * y$
13 470 – 52 881	$(228,74 * z + 2\,397) * z + 1\,014$
52 882 – 250 730	$(0,42 * x) - 8\,196$
od 250 731	$(0,45 * x) - 15\,718$

(Zdroj: Vlastní zpracování dle Einkommensteuergesetz § 32a EStG)

¹¹² ŠIROKÝ, J. *Daně v Evropské unii*. s. 288.

Proměnná „y“ představuje desetitisícinu zdanitelného příjmu přesahující částku 8 130 EUR, proměnná „z“ je desetitisícina zdanitelného příjmu přesahující částku 13 469 EUR, proměnná „x“ označuje zdanitelný příjem. Zdanitelný příjem se zaokrouhluje na celá €. ¹¹³

V Německu mohou poplatníci využít institutu společného zdanění manželů. Při stanovení výše daně se nejprve sečtou zdanitelné příjmy manželů, daň se vypočítá z poloviny společných příjmů zařazených do tarifního pásma a poté se zdvojnásobí. Výhodou tohoto způsobu zdanění je zařazení příjmů do pásma s nižší sazbou daně. ¹¹⁴ Přehled příjmových pásem pro společné zdanění manželů s mezní sazbou daně a výši daně obsahuje následující tabulka.

Tabulka 7 Příjmová pásma při společném zdanění manželů

Roční zdanitelný příjem (€)	Mezní sazba daně (%)	Daň (€)
do 16 260	0	0
16 261 – 26 939	14,00 – 23,97	0 – 2 028
26 940 – 105 763	23,97 - 42	2 028 – 28 028
105 764 – 501 461	42	28 028 – 194 222
od 501 461	45	od 194 222

(Zdroj: Vlastní zpracování dle § 32a EStG)

K dani se připočítává solidární příplatek ve výši 5,5 % ze stanovené daně. Solidární příplatek se vybírá ve všech spolkových zemích a vztahuje se jak na příjmy fyzických osob, tak na příjmy právnických osob. V případě zdaňování fyzických osob je solidární příplatek vybírán pouze za předpokladu, že vypočtená daň z příjmů je vyšší, než 972 EUR (1 944 EUR při společném zdanění manželů). ¹¹⁵

¹¹³ Einkommensteuergesetz §32a odst. 1, vlastní překlad.

¹¹⁴ BUNDESMINISTERIUM DER FINANZEN. *Einkommen- und Lohnsteuer*. [online]. [cit. 2014-05-18]. Dostupné z: http://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Downloads/Broschueren_Bestellservice/2014-03-25-Einkommen_Lohnsteuer_lang.pdf?__blob=publicationFile&v=10

¹¹⁵ BUNDESMINISTERIUM DER FINANZEN. *Steuern von A bis Z*. [online]. [cit. 2014-05-18]. Dostupné z: http://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Downloads/Broschueren_Bestellservice/2013-09-24-steuern-von-a-z.pdf?__blob=publicationFile&v=7

Pokud je poplatník registrován jako příslušník náboženské společnosti uznané zákonem, odvádí také církevní daň, která se určuje z roční daně z příjmů fyzických osob. Výše tohoto příplatku činí 8 až 9 % v závislosti na tom, o kterou ze spolkových zemí se jedná.¹¹⁶

3.3.3 Daň ze mzdy

Zaměstnavatel sráží zaměstnanci z jeho mzdy daň z příjmu fyzických osob. Tato srážka daně je v Německu označována termínem *Lohnsteuer*, nejedná se tedy o další daň, uloženou fyzickým osobám, ale pouze o jeden ze způsobů výběru daně z příjmu fyzických osob. Srážku daně odvádí zaměstnavatel místně příslušnému finančnímu úřadu.¹¹⁷ Za účelem stanovení výše daně ze mzdy jsou zaměstnanci rozřazeni do šesti daňových tříd. Kritéria pro zařazení do jednotlivých daňových tříd jsou uvedeny v tabulce níže.

Tabulka 8 Kritéria pro zařazení do daňových tříd

Daňová třída	Zaměstnanci
I	Svobodní, rozvedení, ženatí/vdané, ovdovělí. Pokud nesplňují podmínky pro zařazení do III. nebo IV. třídy.
II	Zaměstnanci uvedení v I. daňové třídě, kteří jsou rodiči samoživiteli
III	Ženatí/vdané , kteří žijí ve společné domácnosti a jeden z manželů nemá vlastní příjem nebo pokud nepožádají o přeřazení do V. třídy, Ovdovělí , kteří se zemřelým žili ve společné domácnosti a oba byli v okamžiku smrti jedno z nich zaměstnáni, po dobu jednoho kalendářního roku, který následuje po roce, v němž jeden z manželů zesnul, Rozvedení , v kalendářním roce, kdy se rozvedli, pokud žili s manželem/kou ve společné domácnosti a oba manželé byli zaměstnáni.
IV	Ženatí/vdané , kteří žijí ve společné domácnosti a oba pobírají mzdu
V	Ženatí/vdané , kteří žijí ve společné domácnosti, pokud jeden z nich patří do III. třídy.
VI	Zaměstnanci , kteří pobírají mzdu od více zaměstnavatelů, pro srážku daně ze

¹¹⁶ tamtéž

¹¹⁷ BUNDESMINISTERIUM DER FINANZEN. *Steuern von A bis Z*. [online]. [2014-05-19]. Dostupné z: http://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Downloads/Broschueren_Bestellservice/2013-09-24-steuern-von-a-z.pdf?__blob=publicationFile&v=7

	mzdy u druhého a dalších pracovních poměrů.
--	---

(Zdroj: Vlastní zpracování dle § 38b EStG)

Jednotlivé daňové třídy zohledňují rodinný stav a úlevy, které má zaměstnanec možnost uplatnit. Manželé většinou využívají společného zdanění, v takovém případě mohou zvolit kombinaci IV/IV daňové třídy, III/V daňové třídy nebo IV/IV daňové třídy s faktorem.¹¹⁸

Pokud manželé vydělávají přibližně stejně je pro oba výhodné zvolit daňovou třídu IV. Kombinace III. a V. daňové třídy se využívá u manželů, jejichž příjmy jsou značně rozdílné. Jeden z manželů pobírající vyšší mzdu (na společných příjmech se podílí přibližně 60 %) se zařadí do daňové třídy III, druhý z manželů si zvolí V. daňovou třídu (na společných příjmech se podílí přibližně 40 %).¹¹⁹

Pro správné určení výše daně a její odvod slouží karta zaměstnance (*Lohnsteuerkarte*), která obsahuje mimo jiné informace o zařazení zaměstnance do daňové třídy, nezdanitelných částech daně, na které má zaměstnanec nárok a případně náboženské vyznání zaměstnance pro srážku církevní daně. Od roku 2013 má karta zaměstnance elektronickou podobu. Daňová karta zaměstnance je vedena pro poplatníky, kteří mají na území Německa bydliště nebo se zde obvykle zdržují. Při nástupu do nového pracovního poměru musí být zaměstnanci karta vystavena do 6 týdnů.¹²⁰

3.3.4 Sociální pojištění

Sociální pojištění v Německu zahrnuje příspěvky na penzijní pojištění (*Rentenversicherung*), zdravotní pojištění (*Krankenversicherung*), pojištění pro případ nezaměstnanosti (*Arbeitslosenversicherung*) a pojištění pro případ invalidity a stáří (*Pflegeversicherung*).¹²¹

¹¹⁸ BUNDESMINISTERIUM DER FINANZEN. *Einkommen- und Lohnsteuer*. [online].

[cit. 2014-05-19]. Dostupné z:

http://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Downloads/Broschueren_Bestellservice/2014-03-25-Einkommen_Lohnsteuer_lang.pdf?__blob=publicationFile&v=10

¹¹⁹ tamtéž

¹²⁰ tamtéž

¹²¹ ŠIROKÝ, J. *Daně v Evropské unii*. s. 289.

Tabulka 9 Sazby sociálního pojištění

Druh pojištění	Zaměstnavatel	Zaměstnanec	Celkem
Penzijní pojištění	9,45 %	9,45 %	18,9 %
Zdravotní pojištění	7,3 %	8,2 %	15,5 %
Pojištění v nezaměstnanosti	1,5 %	1,5 %	3 %
Pojištění pro případ invalidity a stáří	1,025 %	1,025 %	2,05 %

(Zdroj: Vlastní zpracování dle ŠIROKÝ, J. *Daně v Evropské unii*. s. 289)

Z výše uvedené tabulky je patrné, že se zaměstnavatel a zaměstnanec na většině odvodů sociálního pojištění podílejí ve stejné míře.

U jednotlivých druhů pojištění jsou stanoveny maximální vyměřovací základy, které se v každém roce přizpůsobují růstu průměrné mzdy. V roce 2013 je pro penzijní pojištění stanoven maximální roční vyměřovací základ ve výši 69 600 EUR, v zemích bývalého východního Německa činí maximální vyměřovací základ částku 58 800 EUR.¹²²

U zdravotního pojištění činí maximální roční vyměřovací základ pro všechny spolkové země částku 47 250 EUR.¹²³ Výše maximální vyměřovacího základu pro pojištění pro případ nezaměstnanosti je stanovena na 69 600 EUR resp. 58 800 EUR.¹²⁴

Vyměřovací základ pro pojištění pro případ invalidity a stáří je stejný, jako u zdravotního pojištění tedy 47 250 EUR. U pojištění pro případ invalidity a stáří se sazba pojištění zvyšuje o 0,25 %, pokud je zaměstnanec bezdětný a dosáhl věku 23 let.¹²⁵

¹²² DEUTSCHE SOZIALVERSICHERUNG EUROPAVERTRETUNG. *Rentenversicherung*. [online]. [cit. 2014-05-20]. Dostupné z: <http://www.deutsche-sozialversicherung.de/de/rentenversicherung/finanzierung.html>

¹²³ DEUTSCHE SOZIALVERSICHERUNG EUROPAVERTRETUNG. *Krankenversicherung*. [online]. [cit. 2014-05-20]. Dostupné z: <http://www.deutsche-sozialversicherung.de/de/krankenversicherung/finanzierung.html>

¹²⁴ DEUTSCHE SOZIALVERSICHERUNG EUROPAVERTRETUNG. *Arbeitslosenversicherung*. [online]. [cit. 2014-05-20]. Dostupné z: <http://www.deutsche-sozialversicherung.de/de/arbeitslosenversicherung/finanzierung.html>

¹²⁵ DEUTSCHE SOZIALVERSICHERUNG EUROPAVERTRETUNG. *Pflegeversicherung*. [online]. [cit. 2014-05-20]. Dostupné z: <http://www.deutsche-sozialversicherung.de/de/pflegeversicherung/finanzierung.html>

4 ANALYTICKÁ ČÁST

Tato kapitola je zaměřena na srovnání daňového zatížení poplatníků daně z příjmů fyzických osob v České republice a Německu.

Daňové zatížení poplatníků v jednotlivých modelových příkladech bude posuzováno prostřednictvím průměrné sazby daně, která představuje podíl daně na základu daně. Tento ukazatel slouží k měření progresivity daně.¹²⁶ Z pohledu poplatníka je jistě důležitá informace o velikosti podílu daně na jeho hrubém příjmu tedy míra zdanění.¹²⁷ Částka daně není jedinou povinnou platbou, která snižuje hrubý příjem poplatníka, proto je v příkladech zohledněna také výše odvodů na sociálním pojištění a výše solidárního příplatku. Vypočtením podílů všech těchto odvodů na hrubém příjmu získáváme přehled o celkovém daňovém zatížení osobního příjmu poplatníka.

První modelové příklady slouží především k podrobnému vysvětlení mechanismu zdaňování příjmu fyzických osob ze závislé činnosti. Pro tyto účely byli zvoleni modeloví poplatníci, kteří pobírají průměrnou mzdu. Pro výpočty jsem se rozhodla použít průměrnou měsíční mzdu za období roku 2012 z důvodu nedostupnosti potřebných dat za rok 2013.

Pro srovnání daňové zátěže příjmů fyzických osob v České republice a Německu jsem zvolila dva typy příkladů. První příklad je založen na porovnání daňového zatížení poplatníků s různou výší příjmů, kteří jsou svobodní a bezdětní. Průměrná mzda německého poplatníka je přibližně čtyřikrát vyšší než průměrná mzda českého poplatníka. Z důvodu tak velkého rozdílu jsem zvolila příjem, který odpovídá podprůměrným příjmům v obou srovnávaných zemích, příjem, který lze v českých podmínkách považovat za průměrný, příjem, který představuje nadprůměrnou mzdu v České republice dále příjem, který přibližně odpovídá průměrné mzdě německého poplatníka a nakonec příjem, který lze vyhodnotit jako nadprůměrný v obou srovnávaných zemích. Druhý typ příkladů přibližuje daňové zatížení rodin s dětmi v České republice a Německu. Pokud není stanoveno zákonem jinak, zaokrouhluji v příkladech podle matematiky.

¹²⁶ VANČUROVÁ, A. *Zdanění osobních příjmů*. s. 41-45.

¹²⁷ VANČUROVÁ, A. *Zdanění osobních příjmů*. s. 41-45.

4.1 Výpočet daňové povinnosti

V této podkapitole se zaměřím na výpočet daňové povinnosti poplatníků s průměrnou mzdou. Zvolení modeloví poplatníci jsou bezdětní a svobodní. Bližší informace o uplatnění odpočtů jsou poskytnuty u jednotlivých příkladů.

4.1.1 Česká republika

Pro modelový příklad byl zvolen poplatník pobírající průměrnou měsíční mzdu, která v České republice činila v roce 2012 částku 25 101 Kč.¹²⁸

Pan Petr Kotlán (26 let) dosáhl v roce 2013 hrubého příjmu ze závislé činnosti ve výši 301 212 Kč. Je svobodný a bezdětný. Neuplatňuje žádné nezdanitelné části základu daně. Následující tabulka obsahuje údaje o výši jednotlivých odvodů a daňovém zatížení poplatníka.

Tabulka 10 Poplatník s průměrnou mzdou ČR

Ukazatel	Kč
Hrubá mzda měsíční	25 101
Hrubá mzda roční	301 212
Superhrubá mzda	403 625
Daň ze mzdy (15 %)	60 540
Sleva na poplatníka	24 840
Daň po slevách	35 700
Zdravotní pojištění (4,5 %)	13 555
Sociální zabezpečení (6,5 %)	19 579
Odvody celkem	68 834
Čistá roční mzda	232 378
Průměrná sazba daně (v %)	8,84
Míra zdanění (v %)	11,85
Celkové daňové zatížení (v %)	22,85

(Zdroj: Vlastní výpočty)

¹²⁸ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Průměrné mzdy – 4. čtvrtletí 2012*. [online]. 14. 3. 2014 [2014-05-20]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/cpmz031113.doc>

Při výpočtu daňové povinnosti poplatníka je nejprve nutné navýšit jeho hrubý příjem o sociální pojištění, které je povinen platit zaměstnavatel. Dalším krokem je zaokrouhlení superhrubé mzdy na celé stokoruny dolů. Vynásobením zaokrouhlené superhrubé mzdy a sazby daně ve výši 15 % dostaneme základní částku daně. Poplatník je svobodný a bezdětný, a proto jedinou slevou, kterou může uplatnit je sleva na poplatníka ve výši 24 840 Kč. Po snížení základní částky daně zjistíme výslednou daňovou povinnost. Ta v roce 2013 činila 35 700 Kč.

Zaměstnanec však kromě daně musí odvádět také příspěvky na sociální pojištění ve výši 11 % z hrubé mzdy. Po odečtení daně a příspěvků na sociální pojištění dostáváme čistou roční mzdu ve výši 232 378 Kč.

Průměrná sazba daně dosahuje 8,84 %. Rozdíl oproti zákonné sazbě daně činí 6,16 procentních bodů. Tento výsledek je zapříčiněn odečtením slevy na poplatníka od základní částky daně. Celkové daňové zatížení poplatníka pobírající průměrnou mzdu v ČR je relativně nízké (ve srovnání s poplatníkem s průměrnou mzdou v Německu).

4.1.2 Spolková republika Německo

Modelovým příkladem ilustrující zdaňování fyzických osob v Německu je poplatník pobírající průměrnou měsíční mzdu, která představovala v roce 2012 částku 3 989 EUR.¹²⁹ Pro přepočítání mzdy jsem použila kurz ČNB platný ke dni 30. dubna 2014, který činil 27,455 Kč/EUR.¹³⁰ Tento kurz bude využíván pro přepočítání příjmů u všech příkladů.

Německý občan Pan Sebastian Koch (33 let) dosáhl v roce 2013 hrubého příjmu ze závislé činnosti ve výši 47 868 EUR. Je svobodný a bezdětný, proto byl zařazen do daňové třídy I. Postup při výpočtu daňové povinnosti německého poplatníka bude o něco složitější než v případě českého poplatníka. Důvodem je možnost uplatnění

¹²⁹ STATISTISCHES BUNDESAMT. *Einkommen, Einnahmen und Ausgaben*. [online].

[cit. 2014-05-20]. Dostupné z:

https://www.destatis.de/DE/ZahlenFakten/GesellschaftStaat/EinkommenKonsumLebensbedingungen/EinkommenEinnahmenAusgaben/Aktuell_Bruttoeinkommen.html

¹³⁰ ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Kurzy devizového trhu*. [online]. [cit. 2014-05-20]. Dostupné z:

http://www.cnb.cz/cs/financi_trhy/devizovy_trh/kurzy_devizoveho_trhu/denni_kurz.jsp

paušálních výdajů u příjmů ze závislé činnosti. Hrubý příjem modelového poplatníka se dle § 39b snižuje o částku paušálních výdajů zaměstnance, paušální částku zvláštních výdajů a „zabezpečovacích paušálů“, jejichž výpočet se váže na příspěvky na sociální pojištění. Výši zabezpečovacích paušálů, které může modelový poplatník uplatnit, obsahuje tabulka č. 11.

Tabulka 11 Zabezpečovací paušály

Druh pojištění	Paušál
Penzijní pojištění (9,45 %)	2 352,23 €
Zdravotní pojištění Pojištění pro případ invalidity (12 %)	5 670,04 € (max. do výše 1 900 €)
Zdravotní pojištění Pojištění pro případ invalidity a stáří (7,9 % + 1,025 % + 0,25 %)	4 335,22 €
Paušály celkem, zaokrouhlené na celá € nahoru	6 688 €

(Zdroj: Vlastní výpočty dle § 39b EStG)

Při výpočtu „zabezpečovacího paušálu“ z penzijního pojištění se vychází z poloviční výše odvodů zaměstnance a zaměstnavatele (18,9 %).¹³¹ Vynásobením mzdy a sazby penzijního pojištění dostáváme částku, kterou poplatník odvedl na penzijním pojištění. Částku penzijního pojištění nelze uplatnit v plné výši, je nutné ji vynásobit koeficientem pro příslušný rok (v roce 2013 tj. 52 %).¹³²

Další postup při výpočtu paušálů spočívá ve zvolení výhodnější kombinace paušálů z jednotlivých pojištění. První možností je paušál ze zdravotního pojištění a pojištění pro případ invalidity a stáří, u kterého se použije sazba 12 %, poplatník může uplatnit nejvýše částku 1 900 €. ¹³³ U zvoleného poplatníka došlo k překročení vyměřovacího základu pro zdravotní pojištění, a proto se paušál nebude počítat ze mzdy, ale z částky 47 250 €. Druhou možností je paušál, ze zdravotního pojištění a pojištění pro případ invalidity, pro který je sazba stanovena na 8,925 % (+ 0,25 % pokud je poplatník

¹³¹ Einkommensteuergesetz § 39b odst. 2 bod 3 a), vlastní překlad.

¹³² LOHN-INFO. *Das Lohnsteuerabzugsverfahren – Vorsorgepauschale*. [online]. [cit. 2014-05-20]. Dostupné z: <http://www.lohn-info.de/vorsorgepauschale.html>

¹³³ Einkommensteuergesetz §39v odst. 2 bod 3 b) – d), vlastní překlad.

bezdětný a dosáhl věku 23 let). I zde se bude paušál počítat z částky 47 250 € (vyměřovací základ pro zdravotní pojištění a pojištění pro případ invalidity a stáří je stejný). Poplatník zvolí tu variantu, při které může uplatnit vyšší částku paušálu. Pak už zbývá jen vypočtené paušály sečíst a zaokrouhlit na celá € nahoru.

Roční příjem poplatníka se tedy sníží o zaměstnanecký paušál (1 000 €), zvláštní paušál (36 €) a zabezpečovací paušály (6 688 €). Na základě těchto úprav dostáváme zdanitelný příjem poplatníka, který činí 40 144 €. Ze zdanitelného příjmu se daň vypočte na základě vzorce uvedeného v tabulce č. 6. Výše jednotlivých odvodů a daňové zatížení zobrazuje následující tabulka.

Tabulka 12 Poplatník s průměrnou mzdou v SRN

Ukazatel	EUR	Kč
Hrubá měsíční mzda	3 989,00	109 518,00
Hrubá roční mzda	47 868,00	1 314 216,00
Základ daně	40 144	1 102 154,00
Daň	9 035,00	248 056,00
Solidární příplatek	496,92	13 642,93
Penzijní pojištění (9,45 %)	4 524,00	124 206,00
Zdravotní pojištění (8,2 %)	3 875,00	106 388,00
Pojištění pro případ nezaměstnanosti (1,5 %)	719,00	19 740,00
Pojištění pro případ invalidity a stáří (1,025 % + 0,25 %)	603,00	16 555,00
Odvody celkem	19 252,92	528 587,93
Čistá roční mzda	28 615,08	785 628,00
Průměrná sazba daně vč. sol. přípl. (v %)	23,74	23,74
Míra zdanění včetně solidárního příplatku (v %)	19,91	19,91
Celkové daňové zatížení (v %)	40,22	40,22

(Zdroj: Vlastní výpočty)

Kromě daně musí poplatník odvést také solidární příplatek ve výši 496,92 € (vypočtená daň byla vyšší než 972 €). Po odečtení daně, solidárního příplatku, příspěvků na sociální pojištění dostáváme čistou roční mzdu ve výši 28 615,08 €. Míra zdanění včetně solidárního příplatku dosahuje 19,91 %, což je téměř dvojnásobná hodnota výsledné míry zdanění českého poplatníka.

Celkové daňové zatížení poplatníka v Německu je také vyšší (o 17,77 procentních bodů). Příčinou je nejen vyšší průměrná sazba daně (22,51 %), výběr solidárního příplatku (1,24 %) ale i vyšší podíl zaměstnance na odvodech sociálního pojištění (20,425 % oproti 11 % v České republice). V neposlední řadě hraje důležitou roli i výše průměrné mzdy, která je v Německu přibližně čtyřikrát vyšší než průměrná mzda v České republice.

Podíváme-li se na podíl odvodů na sociálním pojištění, který musí nést zaměstnavatel, zjistíme, že zatížení zaměstnavatele v České republice je přibližně 1,8 krát vyšší, což může vést ke snaze zaměstnavatele vyhnout se této zátěži prostřednictvím uzavření smlouvy s osobou samostatně výdělečně činnou za účelem vykonání určitých ekonomických činností, i když mají ve skutečnosti charakter závislé činnosti. Porovnání odvodů na sociálním pojištění připadající na zaměstnavatele obsahuje tabulka č. 13.

Tabulka 13 Zatížení práce odvody na sociální pojištění zaměstnavatel

Zaměstnavatel v Německu	Sazba v %	Zaměstnavatel v ČR	Sazba v %
Penzijní pojištění	9,45	Důchodové pojištění	21,5
Zdravotní pojištění	7,3	Zdravotní pojištění	9
Pojištění pro případ nezaměstnanosti	1,5	Státní politika zaměstnanosti	1,2
Pojištění pro případ invalidity a stáří	1,025	Nemocenské pojištění	2,3
Celkové zatížení	19,275	Celkové zatížení	34

(Zdroj: Vlastní zpracování dle ŠIROKÝ, J. Daně v Evropské unii. s. 289 a VANČUROVA, A. Zdanění osobních příjmů. s. 108)

4.2 Srovnání daňového zatížení v ČR a Německu

Pro srovnání daňového zatížení poplatníka v České republice a Německu jsem zvolila nejdříve svobodného a bezdětného poplatníka s příjmem ze závislé činnosti. Druhý příklad bude zaměřen na rodinu s dětmi. Možné uplatnění nezdaniitelných částí základu daně, odpočtů a slev na dani je upřesněno u jednotlivých příkladů.

4.2.1 Příklad č. 1 – svobodný, bezdětný

V České republice lze při výpočtu daňové povinnosti svobodného, bezdětného poplatníka uplatnit pouze základní slevu – na poplatníka ve výši 24 840 Kč. Následující tabulka obsahuje údaje o jednotlivých odvodech při různé výši příjmů.

Tabulka 14 Daňové zatížení závislé činnosti v ČR - různá výše příjmů

Ukazatel	Výše příjmů (v Kč)				
Hrubá mzda roční	150 000	300 000	900 000	1 200 000	2 500 000
Superhrubá mzda	201 000	402 000	1 206 000	1 608 000	3 035 600
Daň ze mzdy (15 %)	30 150	60 300	180 900	241 200	455 340
Sleva na poplatníka	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
Daň po slevách	5 310	35 460	156 060	216 360	430 500
Solidární zvýšení daně (7 %)	-	-	-	-	88 030
Zdravotní pojištění (4,5 %)	6 750	13 500	40 500	54 000	112 500
Sociální zabezpečení (6,5 %)	9 750	19 500	58 500	78 000	80 759
Odvody celkem	21 810	68 460	255 060	348 360	711 789
Čistá roční mzda	128 190	231 540	644 940	851 640	1 788 211
Průměrná sazba daně (v %) vč. solidárního příplatku	2,64	8,82	12,94	13,46	17,08
Míra zdanění (v %) vč. solidárního příplatku	3,54	11,82	17,34	18,03	20,74
Celkové daňové zatížení (v %)	14,54	22,82	28,34	29,03	28,47

(Zdroj: Vlastní výpočty)

U ročních příjmů ve výši 150 000, 300 000, 900 000 a 1 200 000 Kč je efektivní sazba daně nižší než zákonná sazba daně (uplatněním slevy na poplatníka). Její růst však dokazuje, že je daň progresivní, i když se v naší zemi uplatňuje lineární sazba daně. S nárůstem příjmů na 2 500 000 Kč je již efektivní sazba daně vyšší než nominální sazba daně v důsledku solidárního zvýšení daně.

U nejvyššího příjmu došlo k překročení hranice vyměřovacího základu pro pojistné na sociální zabezpečení. Sociální zabezpečení se v takovém případě nepočítá z hrubé mzdy ale z částky 1 242 432 Kč. Z tohoto důvodu je celkové daňové zatížení příjmu

ve výši 2 500 000 Kč nižší než v případě příjmu ve výši 1 200 000 Kč. V souvislosti s překročením vyměřovacího základu pro pojistné na sociální zabezpečení bude poplatník povinen odvést také tzv. solidární příplatek.

V Německu může poplatník od hrubých příjmů odečíst zaměstnanecké paušály (1000 €), paušální částku zvláštních výdajů (36 €) a zabezpečovací paušály, jejichž výpočet je popsán u příkladu německého poplatníka pobírajícího průměrnou mzdu. Při výpočtu daňové povinnosti u německého poplatníka předpokládám, že je bez náboženského vyznání, tudíž nebude odvádět církevní daň. Následující tabulka obsahuje údaje o jednotlivých odvodech při různé výši příjmů.

Tabulka 15 Daňové zatížení závislé činnosti v SRN – různá výše příjmů

Ukazatel	Výše příjmů (v €)				
Hrubá roční mzda	5 463,00	10 927,00	32 781,00	43 708,00	91 058,00
Základ daně	3 255,00	7 547,00	27 126,00	36 513,00	82 266,00
Daň	0	0	4 714,00	7 752,00	26 355,00
Solidární příplatek (5,5 %)	0	0	259,27	426,36	1 449,52
Penzijní pojištění (9,45 %)	517,00	1 033,00	3 098,00	4 131,00	6 578,00
Zdravotní pojištění (8,2 %)	448,00	897,00	2 689,00	3 585,00	3 875,00
Pojištění pro případ nezaměstnanosti (1,5 %)	82,00	164,00	492,00	656,00	1 044,00
Pojištění pro případ invalidity a stáří (1,025 % + 0,25 %)	70,00	140,00	418,00	558,00	603,00
Odvody celkem	1 117,00	2 234,00	11 670,27	17 108,36	39 904,52
Čistá roční mzda	4 346,00	8 693,00	21 110,73	26 599,64	51 153,48
Průměrná sazba daně (v %) včetně solidárního příplatku	0	0	18,33	22,40	33,80
Míra zdanění včetně solidárního příplatku (v %)	0	0	15,17	18,71	30,53
Celkové daňové zatížení (v %)	20,45	20,45	35,60	39,14	43,82

(Zdroj: Vlastní výpočty)

U nižších příjmů nebude poplatník v Německu odvádět daň, protože zdanitelné příjmy jsou nižší než základní nezdanitelná částka garantovaná každému poplatníkovi (8 130 €). U nejvyššího příjmu je překročen maximální vyměřovací základ pro sociální pojištění. Penzijní pojištění a pojištění pro případ nezaměstnanosti se tedy počítá z částky 69 600 €, zdravotní pojištění a pojištění pro případ invalidity a stáří se počítá z částky 47 250 €.

Srovnáním míry zdanění v obou zemích zjistíme, že příjmy ve výši 900 000 Kč (32 781 €) by v Německu podléhaly nižšímu zdanění než v České republice. Důvodem je jednak možnost snížení příjmů o paušální výdaje a také fakt, že tyto příjmy jsou z pohledu německého poplatníka podprůměrné. U příjmů ve výši 1 200 000 Kč (43 708 €) je již míra zdanění vyšší v Německu, rozdíl oproti míře zdanění v České republice však činí pouze 0,68 procentních bodů. V případě nejvyššího příjmu je již patrná vyšší daňová zátěž v Německu (+ 9,8 procentních bodů).

Dále je z tabulek patrné, že průměrná sazba daně dosahuje vyšších hodnot u příjmů 900 000, 1 200 000 a 2 500 000 Kč v Německu. Z důvodu uplatnění slev na dani nemůže být průměrná sazba daně v ČR vyšší než zákonná sazba daně (pokud nedojde k solidárnímu zvýšení daně). Průměrné sazby jsou v Německu vyšší i v důsledku odlišné konstrukce daně. Zatímco u německého poplatníka je základ daně snížen o odpočty, v České republice se poplatníkovi snižuje až základní částka daně o slevu na poplatníka, účinek na výši daně je tak bezprostřední.

Porovnáním celkového daňového zatížení zjistíme, že je u všech příjmů vyšší v Německu. U nejvyššího příjmu činí rozdíl celkového daňového zatížení 15,4 procentních bodů. Příčinou těchto výsledků je vyšší odvodová povinnost německého poplatníka na sociálním pojištění. Zatímco český poplatník odvede na sociální pojištění 11 %, německý poplatník má povinnost odvést 20,175 %, v případě že je bezdětný a dosáhl věku 23 let, se pojištění zvýší na 20,425 %.

4.2.2 Příklad č. 2 – rodina s dětmi

Tento příklad je orientovaný na porovnání daňové zátěže poplatníka, který je ženatý, manželka nedosahuje vlastního příjmu a společně vychovávají dvě děti.

V České republice je situace, kdy manželka poplatníka nemá vlastní příjem zohledněna slevou na dani ve výši 24 840 Kč. Poplatník má dvě děti, proto má nárok na daňové zvýhodnění na vyživované dítě v celkové výši 26 808 Kč (13 404 Kč/dítě). Také si může uplatnit slevu na poplatníka ve výši 24 840 Kč. Tabulka níže poskytuje informace o výši jednotlivých odvodů.

Tabulka 16 Daňové zatížení rodiny s dětmi - ČR

Ukazatel	Kč
Hrubá mzda roční	1 098 200
Superhrubá mzda	1 471 588
Daň ze mzdy (15 %)	220 725
Slevy na dani/daň. zvýhodnění	76 488
Daň po slevách	144 237
Zdravotní pojištění (4,5 %)	49 419
Sociální zabezpečení (6,5 %)	71 383
Odvody celkem	265 039
Čistá roční mzda	833 161
Průměrná sazba daně (v %)	9,80
Míra zdanění (v %)	13,13
Celkové daňové zatížení (v %)	24,13

(Zdroj: Vlastní výpočty)

Při zohlednění slev na dani a daňového zvýhodnění na vyživované dítě činí výsledná daňová povinnost poplatníka v České republice částku 144 237 Kč. Míra zdanění dosahuje 13,13 %, po odečtení všech odpočtů zbývá poplatníkovi přibližně 76 % jeho hrubého příjmů tedy 833 161 Kč.

V Německu je obdobná situace řešena odlišně. K snížení daňové zátěže poplatníka dochází prostřednictvím společného zdanění manželů. Pro případ, kdy jeden z manželů nemá žádný nebo nízký příjem je vhodné zvolit kombinaci daňových tříd III/V. Prvním krokem při výpočtu daňové povinnosti je stanovení zdanitelného příjmu. Od hrubé roční mzdy odečteme zaměstnanecké paušály (1 000 €), zvláštní paušály (36 €) a zabezpečovací paušály (5 536 €). Jediným rozdílem při výpočtu zabezpečovacích paušálů oproti výše uvedenému postupu je zvýšení maximální hranice u paušálu ze zdravotního pojištění a pojištění pro případ invalidity a stáří na částku 3 000 €. Daň se vypočítá z poloviny zdanitelných příjmů zařazených do tarifního pásma a poté se zdvojnásobí. Informace o daňovém zatížení při společném zdanění manželů obsahuje tabulka č. 17.

Tabulka 17 Daňové zatížení rodiny s dětmi - SRN

Ukazatel	EUR
Hrubá roční mzda	40 000
Základ daně	33 428
Daň	3 630
Solidární příspěvek	0
Penzijní pojištění (9,45 %)	3 780
Zdravotní pojištění (8,2 %)	3 280
Pojištění pro případ nezaměstnanosti (1,5 %)	600
Pojištění pro případ invalidity a stáří (1,025 %)	410
Odvody celkem	11 700
Čistá roční mzda	28 300
Průměrná sazba daně (v %)	10,86
Míra zdanění (v %)	9,08
Celkové daňové zatížení (v %)	29,25

(Zdroj: Vlastní výpočty)

Výsledná daňová povinnost manželů činí 3 630 €, výše úspory při využití společného zdanění manželů činí 3 079 €. K výběru solidárního poplatku nedochází v důsledku uplatnění nezdánitelné části na dítě. Porovnáním údajů z obou tabulek zjistíme, že míra

zdanění rodiny s dvěma dětmi je vyšší v České republice (rozdíl činí však jen 4,05 procentních bodů). Zahrneme-li do srovnání i odvody na sociální pojištění, dochází k vyššímu celkovému daňovému zatížení v Německu. Příčinou jsou již zmiňované vyšší odvody německého zaměstnance na sociálním pojištění.

5 NÁVRHOVÁ OPATŘENÍ

Tato kapitola je zaměřena na možná opatření, která by si podle mého názoru zasloužila stát se součástí debat o změně naší zákonné úpravy předmětu zdanění fyzických osob.

V současnosti není možné u příjmů ze závislé činnosti v České republice uplatnit žádné výdaje. Ve většině států Evropské unie jsou přitom výdaje související s výkonem závislé činnosti zohledněny, ať už formou uznatelnosti příspěvků na sociální zabezpečení nebo výdajů spojených s dopravou z místa bydliště do místa výkonu zaměstnání.

V Německu je možné uplatnit nejenom část příspěvků zaplacených zaměstnancem na sociálním pojištění, ale také celou řadu dalších výdajů vztahujících se k zaměstnání (např. výdaje na další vzdělávání, výdaje související s vedením druhé domácnosti, výdaje za vedení běžného účtu).

Jako výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů (*Werbungskosten*) jsou v Německu mimo jiné uznávány také výdaje na cestu mezi bydlištěm a místem výkonu práce. Věřím, že právě tento druh výdajů může hrát významnou roli při rozhodování, v jaké maximální vzdálenosti od místa bydliště se bude uchazeč o zaměstnání zajímat o nabízené pracovní příležitosti. Zohlednění těchto výdajů by tedy mohlo přispět k zvýšení mobility pracovní síly. Z hlediska jejich nastavení se přikláním k uplatnění výdajů paušálem.

Další zajímavostí, kterou jsem při studiu konstrukčních prvků daně z příjmů fyzických osob v Německu objevila, je zvýhodnění rodičů, kteří zůstali na výchovu dítěte sami. Toto zvýhodnění spočívá v možnosti snížení základu daně o úlevu v částce 1 308 €. V České republice není podobná podpora rodičům samoživitelům poskytnuta ani v možnosti snížení základů daně o odčitatelné položky ani při snižování vypočtené daně o slevy na dani. Náklady související s výchovou dítěte musí být v případě rodiče samoživitele určité pocíťovány ve větší míře, než je tomu v úplné rodině. Proto si myslím, že by stálo za úvahu tuto skupinu prostřednictvím daňových úlev více podpořit.

Němečtí poplatníci, kteří před rokem 2005 dosáhli věku 64 let, mohou základ daně snížit o starobní úlevu ve výši 40 % z dosažených příjmů do maximální stanovené hranice 1 900 €. V České republice podobné daňové zvýhodnění pracujících důchodců nenajdeme. Navíc od roku 2013 nemohou poplatníci pobírající starobní důchod uplatnit ani základní slevu na poplatníka ve výši 24 840 Kč. I za předpokladu, že má být tato změna pouze dočasná, dochází k znevýhodnění pracujících důchodců obzvláště ve srovnání s německými poplatníky nacházející se ve stejné situaci.

Další významný rozdíl, který lze mezi srovnávanými zeměmi nalézt, je použití klouzavě progresivní sazby daně při výpočtu daňové povinnosti fyzických osob v Německu oproti lineární sazbě, která je zavedena v České republice.

Výpočet daně je při použití klouzavě progresivní poměrně složitý. Její konstrukce je založena na principu platební schopnosti – poplatníci s vyššími příjmy odvedou na dani větší podíl ze svých příjmů než je tomu u poplatníků s příjmy nižšími. Klouzavě progresivní sazba daně zajišťuje vysokou míru solidarity.

Pro lineární sazbu daně je charakteristické, že výpočet daňové povinnosti je mnohem jednodušší. Použití lineární sazby daně přináší výhodu i v podobě snížení nepřímých administrativních nákladů.

Hodnocení o spravedlnosti použití jedné či druhé sazby daně se zdržím. V České republice však bylo z fiskálních důvodů v roce 2013 přistoupeno k solidárnímu zvýšení daně. Koncept solidárního zvýšení daně je poměrně složitý. K zvýšení daně dochází v případě, že poplatník překročí vyměřovací základ pro pojistné na sociální zabezpečení. Pokud se tak stane, dochází k solidárnímu zvýšení daně sazbou ve výši 7 %. Stát chce pomocí tohoto kroku navýšit své daňové příjmy vyšším zdaněním poplatníků s ročními příjmy nad 1 242 432 Kč, daleko jednodušším řešením by však bylo zrušení lineární sazby daně a zavedení progresivní sazby daně se dvěma pásmy.

V České republice je v současné době hojně diskutovanou otázkou nastavení paušálních výdajů, které mají možnost využít poplatníci s příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti. Odlišnost zákonné úpravy těchto druhů příjmů v České republice a Německu je výrazná. V Německu lze totiž u příjmů ze zemědělství a lesnictví, ze živnostenského podnikání a z nezávislé činnosti uplatnit pouze skutečné výdaje. Tento stav je však kompenzován různými úlevami např. nezdanitelnou částkou odčitatelnou od základu daně pro zemědělce a lesníky.

Z mého pohledu má možnost uplatnění paušálních výdajů oproti příjmům z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti své opodstatnění (snížení administrativních nákladů spojených s vedením evidence). Proto nedoporučuji jejich úplné zrušení ale snížení druhů činností, u kterých lze paušály uplatnit a také jejich výši.

ZÁVĚR

Studiem podkladů k tématu mé bakalářské práce jsem zjistila, že daňové systémy České republiky a Německa jsou si v mnohém podobné. Společné znaky lze spatřovat zejména ve struktuře ukládaných daní, když i zde je možné nalézt výjimky. V Německu jsou zavedeny některé druhy daní, které v českém daňovém systému zahrnutý nejsou. Jedná se především o církevní daň, daň z míchaných alkoholických nápojů, daň z kávy a solidární příplatek, jehož výběr souvisí se znovusjednocením zemí Východního a Západního Německa.

V přístupu ke zdaňování příjmů fyzických osob srovnávaných zemí vidím největší rozdíl v mechanismu výpočtu daně z příjmů fyzických osob. V České republice je zavedena lineární nominální sazba daně. Naproti tomu v Německu slouží k výpočtu daně sazba klouzavě progresivní. Lineární nominální sazba daně přináší výhody v podobě jednoduchosti výpočtu. Při použití klouzavě progresivní sazby daně je výpočet daně složitější, ale tento postoj zajišťuje vyšší míru solidarity prostřednictvím vyššího zdanění příjmů bohatších jedinců.

Vedle sazby daně mají na výslednou vypočtenou daň vliv i další konstrukční prvky daně jako jsou odpočty snižující základ daně (v České republice se jedná o nezdánitelnou část základu daně a odčitatelné položky) a slevy na dani. Zatímco v Německu jsou při výpočtu daňové povinnosti poplatníka zohledněny spíše odpočty od základu daně, v České republice převažují slevy na dani.

Dalším rozdílem je možnost společného zdanění manželů, kterou mohou za určitých podmínek využít němečtí poplatníci a optimalizovat tak svoji výslednou daňovou povinnost. V České republice byl se zavedením lineární nominální sazby daně institut společného zdanění zrušen.

Němečtí daňoví poplatníci mohou u příjmů ze závislé činnosti uplatňovat výdaje na jejich dosažení, zajištění a udržení a to buď ve skutečné výši, nebo paušální částkou stanovenou zákonem. Česká republika žádnou podobnou variantu svým poplatníkům neumožňuje. U příjmů ze zemědělství a lesnictví, živnostenského podnikání

a z nezávislé činnosti lze v Německu uplatnit pouze skutečné výdaje. V České republice je u obdobných druhů příjmů možné uplatnit výdaje skutečné i paušální.

U nižších příjmů by poplatníci podléhali nižší míře zdanění v Německu. Příčinou je však i rozdíl ve výši průměrné mzdy českého poplatníka a poplatníka v Německu. U vysoko příjmových skupin je již patrná vyšší míra zdanění v Německu. Pokud do srovnání zahrneme i další povinné odvody (sociální pojištění) dochází k vyššímu celkovému daňovému zatížení u německých poplatníků. Důvodem je vyšší účast zaměstnanců v Německu na sociálním pojištění. Příspěvky na sociální pojištění lze vyhodnotit jako nadprůměrné v rámci Evropské unie u obou srovnávaných států.

Příloha k této práci obsahuje daňové tiskopisy pro přiznání daně z příjmů fyzických v České republice a Německu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BRYCHTA, I., I. MACHÁČEK a I. PILAŘOVÁ. *Meritum Daň z příjmů 2013*.

10. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. 600 s. ISBN 978-80-7357-995-1.

BUNDESMINISTERIUM DER FINANZEN. *Bund/Länder – Finanzbeziehungen auf der Grundlage der Finanzverfassung*. [online]. [cit. 2014-05-14]. Dostupné z:

http://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Downloads/Broschueren_Bestellservice/2014-02-25-grundlagen-der-foederalen-finanzbeziehungen-anlage1_2013.pdf?__blob=publicationFile&v=5

BUNDESMINISTERIUM DER FINANZEN. *Einkommen- und Lohnsteuer*. [online].

[cit. 2014-05-17]. Dostupné z: [http://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Downloads/Broschueren_Bestellservice/2014-03-](http://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Downloads/Broschueren_Bestellservice/2014-03-25Einkommen_Lohnsteuer_lang.pdf?__blob=publicationFile&v=10)

[25Einkommen_Lohnsteuer_lang.pdf?__blob=publicationFile&v=10](http://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Downloads/Broschueren_Bestellservice/2014-03-25Einkommen_Lohnsteuer_lang.pdf?__blob=publicationFile&v=10)

BUNDESMINISTERIUM DER FINANZEN. *Steuern von A bis Z* [online].

[cit. 2014-05-06]. Dostupné z: [http://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Downloads/Broschueren_Bestellservice/2013-09-24-steuern-von-a-](http://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Downloads/Broschueren_Bestellservice/2013-09-24-steuern-von-a-z.pdf?__blob=publicationFile&v=7)

[z.pdf?__blob=publicationFile&v=7](http://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Downloads/Broschueren_Bestellservice/2013-09-24-steuern-von-a-z.pdf?__blob=publicationFile&v=7)

BUNDESMINISTERIUM DER FINANZEN. *Verbrauchssteuern*. [online]. [cit. 2014-05-17].

Dostupné z: <http://www.bundesfinanzministerium.de/Web/DE/Themen/Zoll/Verbrauchssteuern/verbrauchssteuern.html>

ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ. *Výpočet pojistného*. [online]. 2013

[cit. 2014-05-06]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/pojistne-na-socialni-zabezpeceni/vyse-a-platba-pojistneho/vypocet-pojistneho.htm>

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Kurzy devizového trhu*. [online]. [cit. 2014-05-20]. Dostupné z:

http://www.cnb.cz/cs/financni_trhy/devizovy_trh/kurzy_devizoveho_trhu/denni_kurz.jsp

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Průměrné mzdy – 4. čtvrtletí 2012*. [online]. 14. 3. 2014

[2014-05-20]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/cpmz031113.doc>

DEUTSCHE SOZIALVERSICHERUNG EUROPAVERTRETUNG. *Arbeitslosenversicherung*. [online]. [cit. 2014-05-20]. Dostupné z: <http://www.deutsche-sozialversicherung.de/de/arbeitslosenversicherung/finanzierung.html>

DEUTSCHE SOZIALVERSICHERUNG EUROPAVERTRETUNG. *Krankenversicherung*. [online]. [cit. 2014-05-20]. Dostupné z: <http://www.deutschesozialversicherung.de/de/krankenversicherung/finanzierung.html>

DEUTSCHE SOZIALVERSICHERUNG EUROPAVERTRETUNG. *Pflegeversicherung*. [online]. [cit. 2014-05-20]. Dostupné z: <http://www.deutschesozialversicherung.de/de/pflegeversicherung/finanzierung.html>

DEUTSCHE SOZIALVERSICHERUNG EUROPAVERTRETUNG. *Rentenversicherung*. [online]. [cit. 2014-05-20]. Dostupné z: <http://www.deutschesozialversicherung.de/de/rentenversicherung/finanzierung.html>

Einkommensteuergesetz in der Fassung der Bekanntmachung vom 8. Oktober 2009 (BGBl. I S. 3366, 3862), das zuletzt durch Artikel 2 Absatz 11 des Gesetzes vom 3. Mai 2013 (BGBl. I S. 1084) geändert worden ist.

EUROSKOP. *Vstup ČR do EU*. [online]. [cit. 2014-04-28]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/803/sekce/vstup-cr-do-eu/>

EUROSTAT. *Taxation trends in European Union* [online]. 29. 4. 2013 [cit. 2014-02-03]. Dostupné z: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-DU-13-001/EN/KS-DU-13-001-EN.PDF

FINANČNÍ SPRÁVA. *Popis systému*. [online]. 1. 1. 2013 [cit. 2014-04-28]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/danovy-system-cr/popis-systemu>

FINANČNÍ SPRÁVA. *Údaje z výběru daní*. [online]. [cit. 2014-05-03]. Dostupné z: www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-udaje-z-vyberu-dani/Inkasa_dani_1993-2013.xls

KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 276 s. ISBN 978-80-7357-574-8.

LOHN-INFO. *Das Lohnsteuerabzugsverfahren – Vorsorgepauschale*. [online].
[cit. 2014-05-20]. Dostupné z: <http://www.lohn-info.de/vorsorgepauschale.html>

MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Komentář Ladislava Minčíče k tzv. solidarní přírůžce*. [online]. [cit. 2014-05-05]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/v-mediich/2013/komentar-ladislava-mincice-k-tzv-solidar-15113>

MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Výsledek hospodaření nejlepší od roku 2008*. [online]. 7. 1. 2014 [cit. 2014-04-28]. Dostupné z:
<http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2014/vysledek-hosp-statniho-rozpocetu-od-r2008-16289>

MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Výsledky pokladního plnění státního rozpočtu za rok 2011*. [online]. 15. 2. 2012 [cit. 2014-04-28]. Dostupné z:
<http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2012/2012-01-30-tiskova-zprava-5147-5147>

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Přehled o vývoji částek minimální mzdy*. [online]. 26. 7. 2013 [cit. 2014-05-06]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/871>

STATISTISCHES BUNDESAMT. *Einkommen, Einnahmen und Ausgaben*. [online].
[cit. 2014-05-20]. Dostupné z:
https://www.destatis.de/DE/ZahlenFakten/GesellschaftStaat/EinkommenKonsumLebensbedingungen/EinkommenEinnahmenAusgaben/Aktuell_Bruttoeinkommen.html

STATISTISCHES BUNDESAMT. *Statistisches Jahrbuch Deutschland und Internationales 2013*. [online]. [cit. 2014-05-09]. Dostupné z:
https://www.destatis.de/DE/Publikationen/StatistischesJahrbuch/StatistischesJahrbuch2013.pdf?__blob=publicationFile

STATISTISCHES BUNDESAMT. *Statistik über das Steueraufkommen*. [online]. [cit. 2014-05-09]. Dostupné z:
<https://www.destatis.de/DE/ZahlenFakten/GesellschaftStaat/OeffentlicheFinanzenSteuern/Steuern/Steuerhaushalt/Tabellen/KassenmaessigeSteuereinnahmen.html>

STATISTISCHES BUNDESAMT. *Steuerneinnahmen 2012 summieren sich auf 600 Milliarden Euro*. [online]. [cit. 2014-05-09]. Dostupné z: <https://www.destatis.de/DE/ZahlenFakten/GesellschaftStaat/OeffentlicheFinanzenSteuern/Steuerhaushalt/Aktuell.html>

ŠIROKÝ, J. *Daňové teorie s praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

ŠIROKÝ, J. *Daně v Evropské unii*. 6. vyd. Praha: Linde, 2013. 392 s. ISBN 978-80-7201-925-0.

VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. 11. vyd. Praha: VOX, 2012. 368 s. ISBN 978-80-87480-05-2.

VANČUROVÁ, A. *Zdanění osobních příjmů*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2013. 428 s. ISBN 978-80-7478-388-3.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

SEZNAM GRAFŮ

GRAF 1 STRUKTURA PŘÍJMŮ STÁTNÍHO ROZPOČTU 2012	19
GRAF 2 DAŇOVÝ MIX ČR 2012.....	20
GRAF 3 PODÍL DANÍ NA CELKOVÝCH PŘÍJMECH Z DANÍ 2012.....	32

SEZNAM OBRÁZKŮ

OBRÁZEK 1: DAŇOVÁ SOUSTAVA ČR.....	18
OBRÁZEK 2 DAŇOVÁ SOUSTAVA NĚMECKA	31

SEZNAM TABULEK

TABULKA 1 VÝPOČET ZÁKLADU DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB	24
TABULKA 2 VÝPOČET DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB	25
TABULKA 3 SAZBY SOCIÁLNÍHO POJIŠTĚNÍ	28
TABULKA 4 STANOVENÍ ZÁKLADU DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB	36
TABULKA 5 PŘÍJMOVÁ PÁSMATA JEDNOTLIVCE	38
TABULKA 6 VZOREC PRO VÝPOČET DANĚ Z PŘÍJMŮ (2013).....	38
TABULKA 7 PŘÍJMOVÁ PÁSMATA PŘI SPOLEČNÉM ZDANĚNÍ MANŽELŮ	39
TABULKA 8 KRITÉRIA PRO ZAŘAZENÍ DO DAŇOVÝCH TŘÍD.....	40
TABULKA 9 SAZBY SOCIÁLNÍHO POJIŠTĚNÍ	42
TABULKA 10 POPLATNÍK S PRŮMĚRNOU MZDOU ČR.....	44
TABULKA 11 ZABEZPEČOVACÍ PAUŠÁLY	46
TABULKA 12 POPLATNÍK S PRŮMĚRNOU MZDOU V SRN	47
TABULKA 13 ZATÍŽENÍ PRÁCE ODVODY NA SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ ZAMĚSTNAVATEL.....	48
TABULKA 14 DAŇOVÉ ZATÍŽENÍ ZÁVISLÉ ČINNOSTI V ČR - RŮZNÁ VÝŠE PŘÍJMŮ	49
TABULKA 15 DAŇOVÉ ZATÍŽENÍ ZÁVISLÉ ČINNOSTI V SRN – RŮZNÁ VÝŠE PŘÍJMŮ ..	50
TABULKA 16 DAŇOVÉ ZATÍŽENÍ RODINY S DĚTMI - ČR.....	52

TABULKA 17 DAŇOVÉ ZATÍŽENÍ RODINY S DĚTMI - SRN	53
---	----

SEZNAM PŘÍLOH

Přílohy této práce tvoří vzory tiskopisů přiznání daně z příjmu fyzických osob dle legislativy platné v České republice a Spolkové republice Německo z roku 2013.